

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

814

2004

51

1

ԻԶՔԻ ԻԻՉԵՐԵՆԷ

Պէքրի . . . ֆազիր օլուր :

Ըսակ . իմ . 21 :

Ըլտանման . . . պէքրիլէր Ըլտան փատի-
շահլըղնա վարիս օրմայաճաղար :

իմ Վորնիթ . իմ . 9 , 10 :

Սա՛յ տօսթուհա իշիրէնէ , սանա քի , զուլու-
մունու պօշալտրըսըն , քի (օնլարր) տախի սէր-
խօշ էտէսին :

Համբախուս . թ . 15 :

ԻԶՄԻՐՏԷ

ԿՈՒՆԻԷԼՄՈՍ ԿՐԻՖՓԻԹԻՆ ՊԱՍՍԱԽԱՆԵՍԻՆՏԷ

ՊԱՍՍԱ ՕԼՈՒՆՏՈՒ :

1845

Amber

Uppelbylund Appelpunkter

Uppelbylund Appelpunkter

Uppelbylund Appelpunkter (1874-1952) Appelpunkter

Uppelbylund Appelpunkter (1874-1952) Appelpunkter

Uppelbylund Appelpunkter (1874-1952) Appelpunkter

Uppelbylund Appelpunkter (1874-1952) Appelpunkter

Uppelbylund Appelpunkter (1874-1952) Appelpunkter

73042

(814-Ա. 2.)

ԻԶՔԻ ԻՒԶԵՐԻՆԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՏԵՏՐԱԿ

ՄԻՒՍՔԻՒՐՏԷՆ ՀԱՄԻԼՕԼԱՆ ՎԱԳՂԹ

ՎԷ ԱԳՉԷ ԹԷԼԷՓԻ:

Հարապ զէլ. քէնիճի՝ զէ միւսքիր զալզաճը տըր, զէ
օնա հէր միւսլթէլա օլան ա'լիմ օլմաղ:
Եռակ. ի. 1:

ԻԶՄԻՐՏԷ

ԿՈՒԼԻԷԼՄՈՍ ԿՐԻՖՓԻԹԻՆ ՊԱՍՄԱԽԱՆԷՍԻՆՏԷ
1845

814-442

521-74

ԻՉՔԻՏԷՆ

ՀԱՍՄԻԼ ՕԼԱՆ ՎԱԳԸԹ ՎԷ ԱԳՉԷ

ԹԷԼԷՖԻ

Ինքիտէն հասիլ օլան քէօթիւլիւքէր՝ չօգ վէ
պէօյիւք օլտուղու՝ հէր կիւն կէօղէրիմիղին
էօնիւնտէ զուհր էտէն վուգուաթտէն սապիթ օ-
լունմուշ պիր մատտէ տիր : Շիմտիքի ա'սիր-
տէ՝ կէրէք Վլրօփանըն վէ կէրէք Եէնի տիւնեա-
նըն ի'լմ ու քէմալտէ էն միւնէվվէր մէմլէքէթ-
լէրինին միլիօնլարճէ ահալիսինին թէճրիւպէ-
սինտէն թաստրգ օլունմուշ օլան * պինլէրճէ
հէքիմլէրին րէյի պու տուր քի , իչմէք իչիւն եա-
դըճը տէնիլէն րուհլար սաղ սէլիմ քիմնէլէրէ հիչ
պիր ֆայիտէ էթմէտիքլէրինտէն մա'տա' տայիմա
զարար վէրիրլէր : ()նլար՝ ատէմին սաղլըղընը վէ
ա'գլընը ինճիտիր , էօ'մրիւ գըսալտըր , քիչինին
կէրէք քէնտինին վէ կէրէք ֆամիլեասընըն րա-
հաթ ու սա'ատէթինի պօղար , վէ ճանը հէմ ճէ-
սէտի պիրլիքտէ խարապ էթմէյէ սէպէպ օլուր :

1)՝ ուգատտէմա եագըճը րուհլար իչմէյէ ա-
տէթ էթմիշ միլիօնլարճէ քիմնէլէր՝ վէ սապըդ
սէրհօշլուղու քէնտինէ դապիաթ էտինմիշ չօգ
պին պէքրի ատէմլէր՝ կէրէք րաքըյը վէ կէրէք

* Շէրհա' տիպաճէյէ պագ :

շարապը ֆերագլած էտիպ՝ հեր սերհօշ էտէ պի-
լէճէք շէյի արթըգ պիւթիւն պիւթիւնէ թերք
էտերէք՝ էպէտի փերհիզ թէա՝ հիւտնամէսինէ *
խմլարընը գօմաղըլա՝ շիմտի հէր պիւր խոստ-
տապը օլտուգլարընտան զիատէ էյի օլտուգ-
լարընա շէհատէթ էտերլէր : Պու քիմսէլէր՝
հէմ՝ իչքի գուլլանմանըն վէ հէմ օնտան փերհիզ
էթմէնին պիղգաթ թէճըրիւպէսինի սընամըշ օլ-
տուգլէրի էճիլտէն , պու մատտէ հագգընտա օն-
լարըն վէրտիյի շէհատէթ մի՛ւ թէպէր վէ էմնի-
յէթէ լայը՛գ տըր :

էր նէ իսէ շիմտիքի հալտէ պիլլիմ՝ մերամը-
մըգ՝ պէքրիլէք վէ սերհօշտուգտան զուհուրա կէ-
լէն պու՝ վէ պունլար կիպի տահա չօգ քէօթիւ-
լիւքլէրին հագգընտա մախսուսէն սէօյլէմէք տէ-
յիլ տիր . էյէր Վլլահ թա՛ալա րուխտաթ վէրիւ-
սէ , պունու պիր զայրի վագըթ էթմէյէ իւմիւտ
էտերիզ . լաքին շիմտիլէք՝ մերամըմըգ շու տուր
քի , իշէլէ վէ իշէլէն իշէլէն իշէլէն հիստապ իշէլէ
ագլէ վէ լագլէլ լէլէլէքինին խոստ-տապը սէօյ-
լէյէլիմ : Վէնտի նէփսլէրինին եախուտ ֆա-
միլեալարընըն մասարուֆի պու սէպէպտէն նէ՛
գատար արթտըղընը տիգգաթ իլէ հիսապ էթմիշ՝
վէ պունտան պէօյլէ օնու էյիճէ անկլամըշ փէք
ազ քիմսէլէր պուլունուր : Խմտի իշպու մատ-
տէնին իւղէրինէ պա՛ղը սահիհ վուգուա՝ թլէրէ
վէ հիսապլէրէ պիր մուգատէմէ զըմնընտա՝ պու
աթի էլ պէյան նագլիյէթ պիղէ մինասիպէթ-
սիզ կէօրիւնմէզ :

« Պարոն Մ . . . պիր փէշէքէր տօղրամաճը
ուսթասը իտի : () նուն տիւքքեանը քէրէսթէ ի-
լէ տօլու՝ պաղը պաղէսի էյի թիմար օլունմուշ
վէ էվինին տիւզէն թաքըմը սըրասընտա՝ զախի-

քէսի զանի՝ սօփրասընտա դա՛ամը պօլ վէ քէն-
 տիսինին հէմ չօլուգ չօճուղունուն գըլըգ գըյա-
 ֆէթի տիւզկիւն իտի: Ա է՛հասըլ օնուն է-
 վինտէ՝ կէչինմէյէ հէր լաղըմ՝ օլան շէյի պի գու-
 սուր օլուպ, օնտա գանա՛աթ՝ սաղլըգ վէ իգ-
 պալ ու սա՛ատէթ սաքին իտի, օղէման օ ֆամի-
 լեանըն իւզէրինէ ըջըգ վէրէն՝ պիր միւնէվվէր
 վէ ֆէրրահլը կիւնէշ վար իմիշ: Ա քին՝ է՛յվահ
 պու սա՛ատէթին վէ պերէքէթին կիւնիւ նի՛ճէ
 թէպտիլ օլտու: Պարոն Ա՛. շերապ րաքըյը
 սէվմէսի իլէ չօգճա գուլանտըղընտան՝ վարարագ
 պէքրի վէ սերհօշ պիր ատէմ՝ օլտու, վէ իշինի
 կիւճիւնիւ թէլք էտիպ՝ հէր կիւն էհլի իլէ նի-
 զալաշմաղա պաշլատը: Աիհայէթի օնուն էվի՛
 գարըջըղըգ՝ ֆագըրըգ վէ տերտ սէյրանկեսհի
 օլտու, վէ պաղընը հէմ տիւքքեանընըն սերմա-
 յէսինի մէյհանէլէրտէ չիւրիւտիւպ, պօրճիւ
 տիւլմէյիլէ՝ չօգ տէֆա՝ չօճուգլարընըն եէյէճէք
 գուրու էքմէյի՛ պիլէ կօղուտու: ()նուն ա՛գլը
 սերսէմլէտի, վէ էլլէրի թիթրէմէյէ պաշլատը,
 վէ էնճամը պիւթիւն պիւթիւնէ իշի կիւճիւ ֆէ-
 րաղաթ էթտի, օնտան սօնկրա էվին իչինտէ
 պուլունան էշեսյը վէ էլինէ կէչէն քէնտիսինին
 վէ էհլինին բուպալարընը՝ ուճունտան սաթըպ
 րաքըյա վէրմէյէ պաշլատը, քէնտի ճիւպպէսինի
 պիլէ էքմէքճիյէ վէրտի, վէ էհլինին ֆէրաճէսինի
 մէյհանէճինին եանընա ըհհիւնէ գօտու: Վարըսը
 պէղ տօգուամաղըլա, պիր տէֆա՝ օնուն խապէրի
 օլմայարագ օնուն թէղկեսհընտան պիր փարչա
 պէղ քէսիպ՝ մէյհանէճիյէ կէօթիւրտիւ, վէ եէ-
 րինէ րաքը ալտը: Աէյլէճէ էլինտէ պուլունան
 հէր շէյ՝ օնուն էվի՛ էվ էշեսար՝ բուպալարը՝
 պաղը պաղէսի՛ տիւքքեանը՝ ալթիլէրի՛ սերմայէ-
 սի՝ վէ օնա րահաթըղ սէպէպի օլաճագ հէր շէյ՝

ախերյէրին էլէրինէ կէշտի: ()նուն զափլէ-
 թինտէն վէ քէօթիւ հարէքէթլէրինտէն էճինին
 վէ չօճուդլարընըն հալի՝ կիւնտէն կիւնէ ֆէնա-
 լաշըպ՝ պիր զէման էն միւրիւվիւթլի տօսթ վէ
 սահիպլէրի օլան քիմսէտէ՝ շիմտի գօրգուպ տիթ-
 րէրլէրիտի: Ալու հալտէ՝ օնուն չօլուգ չօճու-
 դու ֆագըրըղըն վէ սէֆիլլիյին սօն տերէճէսի-
 նէ եէթիշիպ՝ էպի խարապ վէ վիրան օլտուգտան
 սօնկրա՝ արթըգ պու պիչարէ գալմըշ քիշինին
 ափ անկսըղ ագլընա զայէթ կէլիպ տիվանէ օլտու:
 Զօլուգ չօճուդու արթըգ օնու չէքէմէղ օլուպ՝
 էճի օնուն էլինտէն թա՛ճիպ գալմաղըլա, պօշ
 վէ խարապ էվինտէն գաշըպ՝ էօրթիւսիւզ վէ ֆէ-
 րաճէսիզ սօգագլարա տիւշտիւ, վէ մուգատտէ-
 մա սէվկիւլիւսիւ օլան էճինին զազապընտան էմին
 գալմաղա՝ Տըֆղ օլաճագ պիր մահալ արար իտի:
 Ա է օնուն էվլատլարը տախի աճըգտան աղլա-
 յարագ՝ վալիտէլէրինին փէշինէ տիւշիւպ՝ քէն-
 տիլէրէ պիր տիլիմ էքմէք վէրէճէք պիր քիմսէ ա-
 րարլար իտի:”

Իշրէթ վէ իչքինին խարապ էտիճի էսէրլէրի
 պէօյլէ տիր. օնուն սաղլըղա՝ էօմրէ՝ վէ ա՛գըլա
 զարարը թէէսիրի պէօյլէ տիր: ()նուն՝ ընկե-
 րութիւն մուհապպէթի վէ ֆամիլեա րահաթըղը
 իւզէրինէ հէլաք էտիճի գուտրէթի պէօյլէ՝ տիր.
 օնուն պախա՝ օլտուդու մալ վէ էմլաք թէլէֆի-
 յէթի՝ վէ օնա միւպթէլա օլան պի չարէ ճիւնիւ-
 նին պաշընա կէթիրտիյի եօխսուլլուգ վէ խարա-
 պաթիլիք պէօյլէ՝ տիր: Ալու նագլ էթտիյի-
 միզ՝ թէքտէն պիր վուգուա՝ թ տէյիլ տիր.
 տիւնեատէ պուսուն էմսալի տահա եիւզլէրճէ
 վէ պինլէրճէ ի՛պրէթլէր վար, քի պա՛ղըսը
 պունտան տահա աղըր վէ պա՛ղըսը տահա խաֆիֆ
 տիր: Հալա՝ պու թարզ պինլէրճէ սէֆիլ վէ

զիւյիւրթ մէ նամէրտէ միւհթաճ ֆամիլեալար վար քի է յէր իչքիյէ միւպթէլա օլմասալար իտի , է' օմիւրլէրինի' ասուտէ հալ իլէ սաղլըգտա' զանիմէթտէ մէ իսթիրահէթտէ կէչիրիրլէր իտի : Ա' է պու պէօյլէ իքէն' ատէմլէր պուլունուր քի հէման պու եագըճը իչքիլէրէ գըյմէթլի պիր շէյ կիպի ի' թիպար էտիպ' օնլարը հէր հալտէ իգթիզալը' մէ էքմէքտէն հէմ' րուպատան տահա մագպուլ թուլթմալարը իլէ , հէր շէյտէն վա'ղ կէչերլէր տէ շարապտան մէ րաքըտան վաղ կէչէ'մէղլէր : () նլար հիչ տիւշիւնմէղլէր քի' քէնտիլէրին իշպու էն զալիմ' տիւշմանը' եաիչէ եաիչէ' լաքին եանղըլմաղ պիր եօլտա օնլարըն խարապընա սէպէպ օլմագտա տըր : 'Աէ' գատար քիմնէլէր վար քի , պու կիղլի տիւշմէնի քէնտի կէօյիւսլէրինտէ պէսլէյէրէք , արթըգ տալրանըպ գալգամայաճագլարը մէր թէպէտէ եէնիլիպ միւճմիւհալ օլտուլար :

Լաքին գապիլ տիր քի' պիրիսի տէյէ քի , " Պու զիքր օլունան ի' պրէթ հատտէն աշըրը պիր հալ տըր . րուպար էտէրէք սէօյլէնսէ' պու տէրէճէ աշըրը իչէնլէր աղ պուլունուր . խալըրն չօղու իչքիյի' հէր քէս գարարընճա իչէրլէր , մէ քէօր սէրհօշ օլանա գատար իչմէղլէր" : Աէք կիւղէլ . տէյէլիմ' քի , ատէմլէր իչքիյի հէր քէս գարարընճա գուլանըյօր , լաքին եինէ էյէր օ' օնլարա հիչ պիր ֆայիտէ էթմէղսէ , օնու գուլանմագտան իլէրի կէլէն կէօնա կէօն զայրի զարար մէ քէտէրլէրի պիր եանա պրաղարագ' պու իչքիյէ խարճ օլունան մասարուֆ պիւս պիւթիւն իսրաֆ մէ նաֆիլէյէ պիր թէլէ'ֆ տիր : Ա' է պիր կիւն իչիւն օլան մասարուֆ հէր նէ գատար փէք մահալսըղ պիր շէյ օլա պիլիր իտէ տէ , սէնէլէր միւտտէթինտէ վաֆիր ագչէյէ պալիղ պիր

եկեքիւնէ եւրիշեր : Ս'էսէլա տէյէլիմ քի , պիրիսի՛
 հէր կիւն ըաքը իշիւն եալընըզ օն փարայ մասա-
 ղուֆ էտէր . պու էլպէթտէ աղ պիր շէյ տիր :
 Մմա տէյէճէքսին քի , " ()ն փարայ մը՝ օ հիշ
 պիր շէյ տէյիլ տիր " : լաքին կիւնտէ օն փա-
 րայ տէտիյին՝ պիր սէնէտէ աօզսան պիր ղուրուշ
 օն փարայա պալիղ օլուր : " Պու տախի ա'զիմ
 պիր շէյ տէյիլ տիր " տէրսին : լպլէթ՝
 ա'զիմ պիր շէյ տէյիլ իսէ տէ , պու գատար
 աղ ագէէ պիր ֆուգարանըն խարածընը՝ վէ օն-
 տան մա'տա՝ այագ գապլարընը տախի իտարէ է-
 տէպիլիր , վէ պու ագէէնին օլմատըղը իշիւն
 չօգ ֆագըրլար խարած՝ էափիսինէ աթըլըպ՝
 տօսթլարընտան պիր իմտատ կէլէնէ գատար՝ օ-
 րատա գալըյօրլար : Ս'է պու 91 ղուրուշ 10
 փարայ՝ օն պիր սէնէտէ պին ղուրուշտան զիյատէ
 ագէէյէ պալիղ օլուր . վէ ըաքը շարապ իշիւն՝
 կիւնտէ եալընըզ օնար փարատան օլարագ՝ խարճ
 օլունան ոյու պին ղուրուշ իլէ՝ պիր քիւչիւք
 պաղէէ սաթուն ալընա պիլիր , եախօտ պիր էվ
 տօնատըլա պիլիր : ()նու սէն՝ " Մղ պիր շէյ
 տիր " տէրսին . լաքին՝ կիւնտէ եալընըզ օնար
 փարատան՝ օթուղ սէնէտէ իքի պին եէտի եիւզ
 օթուղ ետի պուչուգ ղուրուշ էտէր , քի հէմէն
 պէշ պուչուգ քէսէ ագէէյէ եագըն ագէէ քէսէ-
 յօր . վէ պու՝ պիր ֆուգարայը զէնկին էթմէյէ
 քիֆայէթ էտէր :

"Մղ պիր շէյ" տէրսին . վագա՝ չօգ քիմնէլէ-
 րին պունա խարճ էթտիյինէ պագարագ՝ էօյլէ
 տիր . զիրա պէօյիւք շէհիրլէրտէ՝ վէ մէյխանէյէ
 կիթմէսի ատէթ օլան եէրլէրտէ՝ չօգ էսնաֆ վէ
 տիւքքեանճը թագըմը քիմնէլէրին կիւնտէն կիւ-
 նէ պու իքի յէ օլան մասարուֆլէրի իքի ղուրուշ-
 տան աշաղը տէյիլ տիր : Պիր քիմնէ ախշամ՝

իւսթիւ տիւքքեանընր գափայլա՛յ՝ պերապերինճէ
 պիր գաչ ահպապիլէ վարրը մէյխանէտէ օթու-
 րուր , մէ էլպէթթէ պէշ ղուրուշտան իկիրմի
 ղուրուշա գատար պրագմայընճա մէյխանէտէն
 չըգա՛մազ : Այրթէսի ախլամ՝ գապիլ տիր քի՛ պու
 մասարուֆի ահպապլարըն պիր ղայրիսի չէքսին ,
 մէ պու մինվալ իւզըն հիսապ էտէրէք , իչքինին
 թապիէթտէն տիշարը օլան իշթահընը խօշնութ
 էթմէք իշիւն , հէր կիւն օլան թէլէֆ վէ թէլէֆի-
 յէթ իքի ղուրուշտան աշաղը օլմազ : Աքին
 տէյէլիմ քի՛ պիր առէմ՝ կիւնտէ եալընը՛զ պի՛ր
 ղուրուշ խարճ էտէր . պունճիլէյին՝ պիր սէնէ
 իշինտէ օլան մասարուֆի օլուր , 355 ղուրուշ

օն սէնէտէ . . . 3,650 ”

իկիրմի սէնէտէ . . 7,300 ”

օթուզ սէնէտէ . 10,950 ղր. օլուր :

Իմտի պիր քիմսէ՛ օն՝ իկիրմի եախօտ օթուզ
 երլ պիլէ՛ սէնէ պէ սէնէ 365էր ղուրուշ պու
 ուսլուպ իւզըն թէլէֆ էթտիքտէն սօնկրա՛ օնա
 պէտէլ էլինէ կէլէն միւքեաֆաթ նէ՞ տիր : Այ-
 ճէվապ՝ “[•]ի՛չ” : ()նա պէտէլ օնուն էլինէ՛ պիր
 իշէ եարար հիչ պիր շէյ կէչմէտի . պու ագչէյէ
 պէտէլ օնուն էլինէ նաֆագա կէչմէտի , էսվապ
 կէչմէտի , էշեա եա մալ կէչմէտի , պու ագչէ օ-
 նա՛ է՛ օմիւրէ իգթիզալը օլան վէ իմտատ ու րու-
 հաթէ պախ օլան շէյլէրտէն հիչ պիր շէյ կէ-
 թի՛րմէտի : ()լ քիմսէ էթրաֆընա պագընճա՛
 պու ագչէտէն կէլմիշ օնա ֆէրահլըգ վէ շաղըրգ
 վէրէճէք հիչ պիր շէյ կէօրէ՛մէզ : ()նուն ին-
 տինտէ օլ ագչէնին հէփիսի ղայալ օլմուշ՝ հիչ
 էլինէ կէչմէմիշ կիպի տիր . կէօյա հէր կիւնտէ
 պիրէր ղուրուշ էքսիք գաղանմըշ , եախօտ միւշ-
 թէրիլէրի հէր կիւն փաղարլըգտան պիր ղուրուշ
 քէսմիշէր կիպի օլտու : Այէր օ՛ օլ մըգտաք

ագէէյի ամէշէ վերմիշ՝ եա՛ քէֆսիղլիլիքտէ չիւ-
րիւտմիւշ, եա սայըր պիր կէօնէ գաղա իլէ զայս
էթմիշ օլսա իտի՝ պիղիմ՝ օնու ածըմաղա պօր-
ճումուղ օլուրուտու : Աքին օ՝ քէնտիլիյինտէն
օլ գատար ագէէյի էօյլէ պիր շէյէ գալտըրըպ
ամտը քի՝ քէնտիսինէ հիշ պիր ֆայիտէսի օլմա-
մատըղընտան մա՛տա , շիմտի օնա հիշ քիմնէ
մերհամէթ տախի էտիպ օնու ածըմաղ :

Ա է պու տախի խաթըրտա օլմալը քի , պու տէ-
տիքլէրիմիղ՝ շարապ վէ րաքընըն եալընըղ գա-
րարճէ տէտիքլէրի իշմէք հագղընտա տըր . պիր
քիմնէ հէր կիւն պու իշըէթ իչիւն պիրէր դուրուշ
խարճ էտիպ տէ՝ եինէ պիւթիւն է՝ օմրիւնիւն
իչինտէ ասլա սէրհօշ օլմամըշ օլա պիլիր : ()
իթիպարլը պիր ատէմ՝ գալըր . վէ հիշ քիմնէ
օնու չօգ իչքի իչէր զանն էթմէղ . օնուն մաս-
լահաթը սըրասընտա՝ չօլուգ չօճուղուենու խա-
րէսի եէրինտէ՝ ֆագիր օլաճաղը հիշ ումուլմաղ՝
չօճուղարը աճ աչըգ տէյիլէր : Աքին՝ էօյլէ
քիմնէնին մա՛լիւմիւ օլուեն քի , հէր պիր սէնէնին
նիհայէթինտէ՝ օնուն քէսէսինտէ 365 դուրուշ
էքսիք վար , քի էյէր իչքի գուլլանմասա իտի օ
ագէէ շիմտի օնուն սանտըղընտա՝ պուլուենուրու-
տու : Ա է պու միսիլու հարաքէթտէ օթուղ
սէնէ տէվամ օլուենուրսա , քէնտինին պիւթիւն
վարիյէթինտէ իլլիմի տէր չէ՛ն ագէէ գատար
նօգսան պուլաճագ տըր . քի պու՝ օթուղ սէնէ
միւտտէթինտէ , Եկեղեցինին՝ գպրատուենլարըն՝
ֆուգարալարըն՝ վէ վիլայէթին խտարէսի հագ-
ղընտա հէփ վէրտիյի ագէէտէն իհթիմալ քի
տահա զիյատէ տիր : Իմտի սէն՝ է՛յ կէնճ ի-
կիտ քի հուղուրուենտա պիր ուղուեն էօմիւր կէօ-
րիւնիւր՝ պու գատար ագէէյի պիր ֆայիտէսիղ
զէվգ իշին իթիրի՛րմիսին , եօգսա աղըլը տալ-

րանըպ՝ օնու էլսթիարըղըն էյամը իչիւն երղըպ
Տըֆզ էտէ՞րմիսին :

Ելմտի՛ էյէր պու սէնէվի խարճ օլան 365
ղուրուշուն օնու օն պիր պուչուգտան ֆայիզինի
Տիսապ էթսէք , օթուզ սէնէնին նիհայէթինտէ
անասը վէ ֆայիզի 36 , 116 զուրուշ՝ եա՛նի էէլ-
թէ ի՛ի Բէ՛է ագէտէն զիյատէյէ պալիղ օլուր :
Պու՛ խիւլեա իլէ ա՛րիզ օլան պիր խէյալ տէյիլ
տիր , իլլա սաՏիհ պիր ճշմարտութիւն տուր :
Ելմտիքի հալտէ պի չարէ ֆագըր օլանլարըն
եիւզէրճէ վէ պինլէրճէսի՛ էյէր պու հէր կիւն-
քի իչքի իչիւն սարֆ էթտիքլէրի իկիրմի եա
գըրգ փարայ քէսէլէրինտէ գալմըշ օլսա խտի՛
տիւնեատէ զէնկին՝ րահաթտա՛ վէ ի՛թիպարլը
օլա պիլիր խտիլէր :

Եյէր գարարճէ իչէն պիր քիմնէնին չէքտիյի
սաֆի զարարը պու գատարա վարըր իսէ , եա օլ
պէլի ճիւնիւն սէրիսօշ օլանըն , վէ սէրհօշու-
ղու քէնտինէ դապի՛աթ էտինմիշ քիմնէնին հալի
նի՛ճէ օլմալը : Պու՛նու՛ն նէ օլտուղունու՛ Պ . Լ .
հալինին նագլիյէթինտէ կէօրտիւք : Պու՛ ա-
տէմի ալլագ սէֆիլլիյէ վէ եօխսուլլուղա տիւշիւ-
րիւր : Պէյլէ պիր ատէմ՝ քէսէսինին աիպինի
պուլունճայա գատար սէրհօշուգտա գալըր , վէ
էվինին հէփ էշեասը՝ պիր փասլը էսքի էնքսէրի
գալմայանա գատար էլինտէն չըգար . վէ քէնտի
չօճուգլարը պաշը գապագ այաղը չըպլագ սօ-
ղուգտան թիթրէշիպ , աճըգտան եիւրէքլէրի
պայրըր իքէն , օ՛ կիւնտէլիք իշինտէն էլինէ կէչէն
իւչ՝ պէշ՝ օն՝ վէ օն պէշ զուրուշուն չօղունու՛
պէլքի հէփիսինի՛ էվէ կիտեր իքէն րաքըյա եա
շարապա վէրիպ թէլէֆ էտէր . վէ էյի կիւնլէ-
րինտէ սէվտիյի ֆագըր զալալը գարըսընը՝
օնու՛ն էօնիւնէ կէթիրէճէք եէմէյի օլմատըղըն-
տան՝ շիմտի թահգիր էտէր :

Պէտք է պիր քիմսէ՝ կիւնտէ պիր իքի եա իւչ
գատէհէ՝ եախօտ կիւնտէ պիր իքի եա իւչ
ղուրուշա գանա՝ աթ էթմէզ . օնուն էլինէ հէր նէ
կէհէրսէ , պիրտէնճէ քէնտի իշթահընը խօշնութ
էթմէք իշիւն կիտէր : () նուն էլէրի էլէյէ պէն-
զէրլէր , քի օ՝ հէփ իշէ եարայան շէյի իշինտէն
կէհիպ կիթմէյէ գօյվէրիպ՝ քէնտինէ եալընըզ
պիր շէյէ եարամազ քէփէյի ալըգօր . վէ էվվէ-
լիսի էյի վէ միւրիւվվէթլի վէ սատագաթքեար
օլան գօճա վէ փէտէր՝ շիմտի կէրէք քէնտի Փա-
միլեասընըն իգթիզալը հաճէթլէրինէ՝ վէ կէրէք
մուհապպէթլի էհլինին կէօզ եաշը վէ նիյազլէ-
րինէ պիգայտ օլուր : () լ գէման օնուն իւզէրինէ
եօխսուլլուգ վէ գէրուրէթ , սիլահը ատէմ՝ կիպի
գուվվէթլիէ տիւշէր . քէնտիսի վէ չօճուգլարը էս-
քի վէ երրթըգ էտվապլար իլէ գալըրլար , էքմէք
տէյի ազլաշըրլար , ամմա էքմէքլէրի եօգ տուր ,
էվին իշինտէ պիր գէման պուլունան գապ գա-
ճագլէր նապէտիտ օլուր , էվի պիլէ վիրան օ-
լուպ կիւնտէն կիւնէ երգըլմագտա՝ տըր , վէ պիր
գէման իշինտէ մէսրուր վէ Փէրրահ էիւրէրլի վէ
կիւլէր էիւզլիւ իշճիլէր օթուրան տիւքքեանտա՝
շիմտի պօղղունլուգ խաքապլըգ վէ վիրանլըգ իշ-
լէյօր :

Պալատէ զիքր օլունան յիւրի յիւրի իւլիւնէ
Բահմին Իւհապէպէ՝ Փէրտ քիշինին վէ Փէրտ
խանէնին մասարուֆի հագգընտա տըր . վէ էկէրլի
պու հիսապտան նօգսան մասարուֆ էտէն չօգ
քիմսէլէր պուլունուր իսէտէ , ինանըրլըր քի
տահա մէպլաղի մէզպուրտէն զիյատէ սարֆ է-
տէն չօգ քիմսէլէր վար : ‘Նէհէլէրին իշքի իշիւն
սէնէվի մասարուֆու՝ պու թահմինտէն տէօրթ
վէ պէշ վէ ալթըր գաթ պիլէ զիյատէ օլուր . շէզյ-
լէ քի պիղիմ յիւրի յիւրի իւլիւնէ թահմին էթ-

տիյիմիզ մուհասէպէ 365էր զուրուշտան չօգ
զիյատէ օլմալը տրր : Ա է հագիգաթ պու՝ հա-
լա պէյան էտէճէյիմիզ պիր գաչ վուգուաթտէն
այան աշիքեար պէյան օլունուր :

“ Իզմիրտէ ալէսսէվի սաթըլան շարապ վէ րա-
քը՝ մախսուսէն 36 մէյհանէլէրտէ եափըլըյօր :
1837 թարիխինտէ պու մէյհանէլէրտէ 1,760,000
օքքա միգտարի շարապ՝ վէ 352,000 միգտարի
օքքա րաքը՝ եափըլըլ : Ե հհրի մէզքիւրտէ
դօփտան սըյըրմա գանդար սադըլան ալէսսէվի՝
շարապըն օքքասը օթուզ փարայ՝ վէ րաքընըն
իքի զուրուշ միգտարի տիր : Աքին էյէր
խալըրն պու իչքիլէրէ սարֆ էթտիյի ազէնին
միգտարինի անկլամաղա իսթէ՛րսէք , օնլարըն
փարալամա սաթըլան ալէսսէվի պահասընա՝ պագ-
մալըյըզ :

Իմտի Իզմիրտէ փարալամա սաթըլան իչքի-
նին պահասը՝ շարապըն ալէսսէվի օքքասը պիր
զուրուշ՝ վէ րաքընըն իւչ զուրուշ միգտարի
տիր : Պու ֆիյաթտան՝ 1,760,000 օքքա շարապ
վէ 352,000 օքքա րաքը 2,816,000 զուրուշ քէ-
սէր : Իզմիրին էթրաֆ քէյլէրինտէն կէլէն շարապ
րաքընըն վէ Եւրոպատան հէմ Եէնի տիւնեա-
տան կէլէն ըու՝ ճին վէ շարապ վէ զայրի իչքի-
լէրին պահասը տախի հիսապ օլունտուգտա , մէպ-
լաղի մէզպուրէ պու գատար տահա զամ՝ օլունսա,
հագգտան թէճափուղ տէյիլ տիր , վէ պու թագ-
տիրտէ Իզմիրտէ 5,632,000 զուրուշուգ իչքի
սաթըլըյօր : Իմտի շէհրի մէզքիւրտէ միւշքիւրէ
սէնէտէ պուգատար ազէէ սարֆ օլունույօր տէմէ-
սի՝ միւպալիղա տէյիլ տիր : Աքին պու ազէնին
ճիւմլէսի՝ օլ շէհրին Վրիսթիան իլէ Եհհուտի
էհալիսինտէն սարֆ օլունույօր զանն օլունմասա-
լը . վէ թահմին օլունա պիլիր քի , մէզքիւր

էհալի՝ մէսլաղի մէզպուրտէն սէնէվի՝ եալը-
նըզ իւչ փայտա իքի փայը միգտարինի՝ եա՛նի
3,754,667 ղուրուշ սարֆ էտէյօր : Վաքին է-
յէր՝ պու մուգիյաս օլ շէհիրտէ խարճ՝ օլունան
միւշքիրէ վէրիլէն ագէննին միգտարընտան փէք
աշիրի տիր , եախօտ Վրիսթիան իլէ Եէհուտի-
լէր իւչ փայտա իքի փայընը սարֆ էթմէյօրլար
տէնէճէք օլուրսա , ճէվապ վէրիլէ պիլի՛ր քի ,
մէյհանէլէրտէ վէ փուենճճու տիւքքեանլարըն-
տա էքսէրիա , թամամ օքքա եէրինէ իւչ եիւզ
տիրհէ՛մ սաթարլար , վէ ալէսսէվի պիր չօգ սու
եախօտ ղայրի ի՛լաճլէ՛ր գաթարլար , շէյլէքի՛
սաթուն ալանլար՝ պալատէ զիքր օլունան ֆի-
յաթտէն ֆիլ վագի՛ չօգ զիյատէ՛ վէրիրլէր :
Վ է պու թահմինիմիզի հէր նէ՛ եիւզտէն պագա-
ճագ օլսագ , սարֆ օլունան մէսլաղ ղայէթ չօգ
տուր :

Պու գատար շարապ վէ սայիր րուհլարն ի՛ա-
թիմալինտէն հասիլ օլան եարամաղլըղըն վէ
գապահաթըն եէքիւնիւնիւ թահմին էթմէսի
միւմքիւնսիւզ պիր շէյ տիր : Պունուն հասի-
լաթը՝ չօգ տէֆա՛ խըրսըղըղլար վէ գաթլէր
տիր . վէ պուլունտո՛ւ քի , պու խապիսիքլէրէ
իրթիքեապ էտէնլէր՝ էքսէրիա մէյհանէլէրէ վէ
ղայրի իչքի սաթըլան եէրլէրէ կիթմէյէ տէվամ
էտէն քիմնէլէրտէն տիր : Չօգ սէրհօշուգ օ-
լույօր . վէ սէրհօշլար ափ աջըգ պի փէրվա կիւն-
տիւզիւն սօգաղլարտա կէղէրլէր . վէ ալէլ խու-
սուս եօրթու կիւնլէրինտէ կէօրիւրսիւն քի ,
մէյհանէլէր վէ փուենճճու տիւքքեանլարը գա-
լապալըղլա տօլու օլուպ՝ չօգ շամաթա վէ եայ-
ղարա՛ էտէրլէր . վէ չօգ քիմնէլէր քէօր սէրհօշ
տիվարտան տիվարա տէվրիլէրէք եախօտ պաղը-
րըպ չաղըրարագ սօգաղլարտա կէղէրլէր :

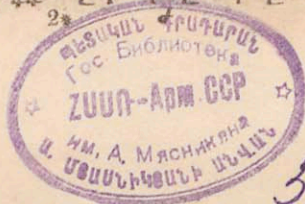
Լաքին պիղ շիմտի հիսապըմըզա՛ կէլէլիմ :
 Խաճըր օլունմուշ ի՛լմի խապէրլէրտէն էօյրէ-
 նիպ ինանմաղա վէսիլէմիղ օլտուղունա՛ կէօրէ՛
 Իգմիրտէ սէքիղ պին տէօրթ եիւղ գըրգ Քրիս-
 թիան իլէ Եհնուտի Փամիլեասը պուլունույօր :
 Իմտի շարապ վէ դայրի միւշքիւրէ խարճ օլունան
 մէզքիւր իւչ միլիօն եէտի եիւղ էլլի տէօրթ պին
 ալթըբիւղ ալթմըշ եէտի դուրուշ՝ իշպու սէքիղ
 պին տէօրթ եիւղ գըրգ Փամիլեայէ թագսիմ
 օլունտուգտա , հեր պիր Փամիլեայէ տէօրթ
 եիւղ գըրգ պէշ դուրուշ միգտարի տիւշէր :
 Պու թագտիրտէ՛ սահիհ վուգու՛աթլէրտէն վէ
 հիսապլարտան պուլույօրուղ քի , պէօյիւք շէ-
 հիրլէրիմիղին՝ պիրինտէ պիրի պիրի իսթիւնէ էվ
 պաշընա իչքի իչիւն տիւշէն մասարուֆ՝ պապա-
 լարըն օղուլլարըն վէ գարտաշլարըն մասարուֆի
 պիրտէն հիսապ օլունարագ՝ իւչ եիւղ ալթմըշ
 պէշ դուրուշ տէյիլ տէ տէօրթ եիւղ գըրգ պէշ
 դուրուշա՛ վարըյօր : Լմմա էյեր պա՛ղըլարը՝
 “ Պու թահմին աշիրի տիր , Փամիլեալար պիրի
 պիրի իւղէրինէ սէնէվի իչքիյէ 445 դր . խարճ
 էթմէղէր ” տէյէճէք օլուրլարսա , փէք էյի .
 էօյլէ օլսուն , պունա նիղամըղ եօ՛գ տուր , պու
 թահմին աշիրի՛ տիր տէյէլիմ . Լաքին հեր քիմի
 իսթէրսէն գօ՛ քի , պու խուսուստա քէնտի
 խարճ էթտիյինի քէնտիսի հիսապ էտիպ սանա
 տօղրուսունու սէօյլէսին : Պիղ իսէ տէյէլիմ
 քի , տօղրուսուն՝ պիրի պիրի իւղէրինէ Փամիլեա
 պաշընա սէնէվի իւչ եիւղ ալթմըշ պէշ դուրուշ
 էթտիյիմիղ իլք հիսապ տրր : Լաքին պիրի պի-
 րի իւղէրինէ զէնկին վէ Փագըր էվ պաշընա սէ-
 նէվի 365 դուրուշու պէօյլէ պիր իչքիյէ սարֆ
 էթմէք՝ աղ պիր շէյ տէյիլ տիր , քի օնուն
 հագգընա սէօյլէնէ պիլէն էն գըսա սէօղիւ . սէօյ-

լէսէք : պիւս պիւթիւն ֆայտասը պիր շէյ տիր : Այէր հալի վագթի խօշ օլան պիր դաշ ֆամիլեալար պու շէյ պու միգտար՝ եախօտ իւշ եա ալթը գաթ զիյատէ պիլէ խարճ էթմէյէ գուտրէթլէրի վար իսէտէ՝ եէվմիյէ չալըշըպ չօդ էմէք չէքմէյիլէ էլլէրինին ա՝մէլի իլէ կէչինմէյէ միւհթաճ օլան ֆամիլեալարն չօդու՝ պու մասարուֆա գուտրէթլէրի եէթէ՝մէյէճէյինէ շիւպչէ եօ՛գ տուր : ()Նլարըն թամամլանաճագ պուն տան տաշա պէճիտ վէ տաշա՝ իգթիզալը էքսիթլիքլէրի վար , օնլարըն՝ ագչէլէրինի խարճ էտէ՝ճէք տաշա զիյատէ մուհիմ սայըր եէրլէրի վար : Պու մինվալ իւզըն սէքիզ պին տէօրթ եիւզ գըրդ ֆամիլեանըն հէր պիրի իւշ եիւզ ալթմըշ պէշ ղուրուշ խարճ էթտիյի թագտիրտէ , եէքիւնիւ՝ իւշ միլիօն սէքսէն պին ղուրուշա պալիզ օլուր :

Պու պապտէ օրթալըղըն հալինէ նազար էտէլիմ : Սայքի հէր քէս՝ “Քէսաթլըգ՝ ագչէ գըթ՝ թէքլիֆլէր աղըր՝ մասարուֆլարա թագաթ եէթմէ՛ղ ” տէյիւ պաղըրըպ շիքեայէթ էտէյօր : Պու՝ թա՝ճիւպ օլունաճագ պիր շէյ տէյիլ տիր : Իզմիր կիպի պիր շէհրին էհալիսի սէնէվի իչքիյէ 3,080,000 իւշ միլիօն սէքսէն պին ղուրուշ խարճ էթտիքտէն սօնկրա էլպէթթէ էջլէ՛ օլուր : Պու ագչէնին իկրի՛ պէշ փայընն պիր փայը՝ օն մէքթէպտէն զիյատէ՝ խտարէ էտէ պիլիր , քի հէր պիրինէ օն իքի պին ղուրուշ մասարուֆ օլունա պիլիր , վէ պու միգտար ագչէ կէրէք վարժապետլէրին իւճրէթինէ՝ վէ կէրէք պինանըն քիրասընա վէ լաղըմ՝ օլան քիթապլարըն վէքէօմիւրիւն սաթուն ալընմասընա վէ պագի սայիր վուգուա՝ թ մասարուֆլարըն խտարէսինէ քիֆայէթ էտէր : Իմտի պու հիսապ իւզըն մէպ-

լաղի մէզպուրին ճիւղէսի իլէ պունճիլէյին իքի
 եիւղ էլլի ալթը մէքթէպ եափըլա պիլիր : 1 ա-
 քին շիմտի պիւթիւն Անատօլուտա հէր պիրինէ
 սէնէվի օն պին ղուրուշ մասարուֆ օլունուր պու-
 նուն կիպի իքի եիւղ էլլի դպրատուն պուլունուր-
 մու : Տէյէլիմ քի , Իզմիր իլէ Իսթանպօլտա
 օլմատըղընը էյի պիլիր իսէք տէ պէօլէ եիւղ
 մէքթէպ վար Փարդ էտէլիմ , եա պագի եիւղ
 էլլի ալթըսը նէրէտէ տիր : Ե հՏըլէրտէ վէ
 գասապալարտա պա'ղէն էյէրէլի մէքթէպէր վար
 իսէտէ , ինանըլըր քի , օնլարըն հիւ պիրինէ պու-
 ղիքը օլունան մէպլաղըն նըսֆը տէյիլ իւշ փա-
 յընըն պիր փայըլ պիլէ խարճ օլունմայօր : 11 է
 պա'ղը մահալէրտէ վարժապետէրին հազգ իւճ-
 րէթի օլ գատար աղ վէ էօլէ թէրթիպսիղ վէ-
 ըիլիյօր քի , իւճրէթլէրի քէնտիլէրինի իտարէ
 էթմէյէ քիֆայէթ էթմէտիյինտէն՝ կիւնտէլիք
 էքմէքլէրինի քէսպ էթմէք իշիւն՝ մէքթէպին ի-
 չինտէ պիլէ սայիր պիր իշէ էլ վուրմաղա մէճ-
 պուր օլույօլլար :

Ե իմտի Պրուսա շէհրինէ պիր նաղար էտէ-
 լիմ : Թէֆթիշէ մէպնի իսպաթտէն պէյան
 օլունմուշ տուր քի , պու շէհրտէ պիր Փամիլեա՝
 մաղաղասընա սէնէտէ սէքիղ եիւղ օքքա շարապ
 վէ իքի եիւղ օքքա րաքը գօմագ՝ նատիր պիր
 վուգուա՝ թ տէյիլ տիր , վէ պագէն պին օքքա
 շարապ տախի գօյան պուլունուր : Իմտի շա-
 րապըն օքքասը պիր ղուրուշ վէ րաքընըն օք-
 քասը իւշ ղուրուշտան օլունճա , պու՝ պին
 ալթը եիւղ ղուրուշ քէսէր : 11 է հալի վագթի
 խօշ օլան Փամիլեալարտա պուլունն եարըրըն-
 տան էքսիք գօյան նատիր պուլունուր : Պալա-
 տէ ղիքը օլունան Փիյաթտէն հիսապ էտէրէք ,
 պէշ եիւղ օքքա շարապ վէ եիւղ օքքա րաքը՝

521-74

սէքիզ եիւզ ղուրուշ էտէր : Լաքին տէնիլէ պիլիւր քի , « Փամիլեալարըն չօղու հալի վագթի խօշ տէնիլէ պիլէն Փամիլեալարտան տէյիլէր , վէ պունտան պէօյլէ՝ երլտան երլա էվլէրինէ պու գատար շարապ րաքը գօյամաղլար , վէ գօ՝ մայօրլար : Լօյլէ իսէ , էյէր միւնասիպ կէօ՝ րիւլիւրսէ , թահմին էտէլիմ քի , Պրուսատա վագի՝ Վրիսթիան վէ Եէհուտի Փամիլեալարը պիլրի պիլրի իւսթիւնէ՝ սէնէվի էվլէրինէ եալընը իքի եիւզ էլի օքքա շարապ վէ էլի օքքա րաքը՝ գօյօրլար . վէ պուգատարընը գօյամայան Փամիլեա՝ էվսաթ րիւլթպէտէն փէք աշաղա օլմալը տըր : Իմտի 250 շարապ վէ 50 օքքա րաքը տէօրթ եիւզ ղուրուշ քէսէր . վէ պունտան կէօրիւնիւր քի , պիլրի պիլրի իւզէրինէ թահմին էթտիյիմիզ իւշ եիւզ ալթմըշ ղուրուշ հէր նէ գատար Իզմիրին վէ ղայրի մահալէրին հագգընա մութապըգ իսէտէ , Պրուսա հագգընա էտէ պիլէճէյիմիզ էն աշաղը թահմինտէն էքսիք տիր :

Լաքին էյէր պա՛ղը քիմնէլէր՝ կերէք Պրուսատա վէ կերէք տահա իչէրիլէրտէ օլան շէհրլէրտէ վէ քէօյլէրտէ հէր պիլ Փամիլեանըն քէնտի պաղը օլուպ՝ շարապ րաքըյա փարա վէրմէզ , իլլա հէր քէս քէնտի մահսուլունտան ալըր , վէ պու սէպէպտէն մասարուֆլարը փէք աղ օլուր տէյէճէք օլուրսա , ճէվապըմըզ պըւ տուր.քի , նիճէ աղ օլա պիլիյօր . պաղլարըն պահասընըն ապէսի կէթիրէ պիլէճէք Փսյիգինի՝ պաղը երլտան երլա թիմար էթմէքտէ վէ պաղ պօղու մունտա 150 սարֆ օլունան վագթը վէ ապէյի՝ Փամիլեալարա պու շէյին պաի՛ս օլտուղու րահաթսըղըղը պիլր եանա պրաղարագ՝ հիսապ էտէճէք օլուրսագ , թահմին էթտիյիմիզտէն աղ

յլան պիլէ՝ փէք ազ օլանազ : Ա է պունոն տա-
խի միւլհազա էթմէլի յիզ քի , էյէր շարապ րա-
քը թահսիլ էթմէյէ գուլանըլան եէրէ տու թա-
ղաճլարը տիքիլսէ , թահսիլ օլա պիլէն իփէքտէն
օնլարըն վէրէճէյի քեար տահա զիյատէ տէ-
յիլ մի . վէ պունտան պէջյէ՝ աղաճլարտան
հասիլ օլաճագ ֆայտանըն զարարընը՝ տախի
շարապըն իւզէրինէ՝ վուլմալըյըլ : Պունտան
գադը՝նազար՝ Պրուսա խուսուսունտա սէջյէտի-
յիմիզտէ՝ օնտա պուլունան օն իքի մէյհանէնին
հագգընա հիչ պիր շէյ սէջյէ՝մէտիք : Այէր
օլ օն իքի մէյհանէտէ սիւրիւլէն քիւլլիյէթլու-
օլան շարապ րաքընըն պահասընը հիսապըմըզա
զամմ էթսէք մէպլաղի մէզպուլին եէքիւնիւ նէ
գատար տահա պէջյիւք օլուրուտու :

Այքին պիզլմ մէրամըմըզ՝ թահմինիմիզի
հագգըն վէ ճամարտութիւնուն միւսա՝ատէ էտէ
պիլտիյի միւմքին օլան էն աշաղա մէպլաղէ կէ-
թիրմէք տիր . շէջյէ քի , հիչ քիմնէ պու հիսապլէր
վէ թահմինլէր հագգտէն ուզագ վէ մուպալիղա՝
տրը տէմէյէ գատիր օլմասըն , վէ պու էճիլտէն
օնլարը աղաճըգ չօդ կէօսթէրմէքտէն՝ վաֆիր
աշաղա կէօսթէրմէսինի էվլա՝ սայտըգ : Ամտի
հէր կէօնա մա՝րազատան էմին օլմագ իչիւն՝
թահմին էտէլիմ քի , Պրուսատա պուլունան
Քարիսթիան իլէ Եէհուտի իւչ պին ֆամիլեալար
պիրի պիրի իւզէրինէ իչքիյէ երլտա՝ պունտան
ագտէմ էթտիյիմիզ թահմինէ կէօրէ եալընըզ
իւչ եիւզ ալթմըշ պէշէր ղուրուշ խարճ է-
տէրլէր : Պու ագէնին ճիւմլէսի պիր եէրտէ
հիսապ օլունսա եէքիւնիւ 1,095,000 պիր միլիօն
տօգսան պէշ պին ղուրուշ էտէր : Պունուն
Էլլերի պէշ փայընըն պիր փայը իլէ՝ Պրուսատա հէր
պիրինէ երլտա օնիքիշէր պին ղուրուշտան խարճ

էթմէք իւզրէ իւչ մէքթէպ իտարէ օլտուգտան
սօնկրա՝ եւտի պին սէքիզ եիւզ զուրուշ տա
ֆուգարալարա տաղըմագ իչիւն պագի՝ գալըյօր :
Սէպլաղի մէզպուրին իկրօրդ պէշ փայննն պիւր
փայլ՝ շայլարն աչմաղա մէրամ էթտիքլէրի
տէօրթ գըզ մէքթէպլէրինէ սէնէտէ օն պին տօ-
գուզ եիւզ էլէի զուրուշ վէրէ պիլիւր : Սէ
մէպլաղի մէզպուրին ճիւղէս իլէ իքի քիլիսէ իլէ
պիւր սինակոկ պինա օլունա պիլիւր . վէ պու վէճճ
իլէ Պրուսանըն Վրիսթիանլարը իլէ Նէհուտի-
լէրի՝ երլտա իքի քիլիսէ իլէ պիւր սինակոկ իչէր-
լէր : Սէ եինէ՝ օլ միգտար ագչէ իլէ՝ երլտա
հէր պիւրի իչիւն իքի պին պէշ եիւզ զուրուշ
վէրիլէրէք՝ Իւսքիւտար իլէ շէյպէլի ատասը
նըն ճեմարանլարընտա* տէօրթ եիւզ օթուզ սէ-
քիզ շայիրտ սագլանա պիլիւր : Նէտի ֆամիլեա-
նըն միւշքիւր իչիւն սարֆ էթտիյի ագչէ՝ պիւր
շայիրտին ճեմարանտա սագլանմասընա եէթտիք-
տէն սօնկրա՝ արթար պիլէ : Սէ պու իւչ պին
ֆամիլեանըն պիւր կիւնտէ իչքի իչիւն սարֆ էթ-
տիքլէրի՝ էյէր պիւր ֆուգարալէր իրատը ընկե-
րութիւնունա վէրիլսէ , օլ ընկերութիւնուն
գործակալարընը՝ օլ շէհրին աճըգտան աղզը՝
գօգար իւսթիւ պաշը խարապ զաւալը վէ պի-
չարէ ֆամիլեալարա հէր սապաճ իւչ պին զու-
րուշ վէրմէյէ գատիւր էտէճէք տիր : Պուգա-
րալար սօգագլարտա էքմէք իչիւն ֆէրեատ էթ-
սին տէ՝ օլ շէհրին Վրիսթիան իլէ Նէհուտի է-
հալիսի հէր սապաճ սէրհօշուղուն փութունա
իւչ պին զուրուշ գուրպան սունսունլար մը :
Եյէր Պրուսատա պու թաշմին էթտիյիմիզ ագ-
չէնին եարըսը սարֆ օլույօրսա , օլ ագչէ իլէ

* Պու ճիւղարտիլար շէյպի գափաննը շատը պըր :

ղիքը էթալի յիմիզ շէյլէրին եարըսը եափըլա պի-
լիք :

Ա է եհնէ՛ պու մատտէնին խուսուսունտա պիր
քէրրէ Իսթանպուլ տախի նաղար էտէլիմ :
Թաճմին էտէլիմ քի օլ շէճրին Վրիսթիան իլէ
Եէճուտի Փամիլեալարը ալթմըշ պինէ պալիզ
տիր : Պունուն իչինտէ Իսթանպուլ տա պուլու-
նան պիր չօգ պէքեարլարը՝ Տէմ գարըլարը վէ չօ-
լուգ չօճուղու տախի ա՛տտ էտէրէք՝ Տէր պիր Փա-
միլեայը՝ պէշէր նուֆուստան իպարէթ սայարըզ :
Ե իմտի թաճմին էտէլիմ քի , պու Փամիլեալար
պիրի պիրի իւզէրինէ սէնէտէ իչքիյէ՛ եախօտ
իչքիյէ տայիր էթալիքլէրի մասարուֆ՝ Իզմիր խու-
սուսունտա էթալի յիմիզ իլէ Տիսապա կէօրէ օ-
լուպ՝ Տէր պիր Փամիլեա իչիւն տէօթ եիւզ դըրդ
պէշ ղուրուշա չըգայօր : Պու Տիսապտան ալթ-
մըշ պին Փամիլեանըն խարճ էթալի յինին ճիւմէ-
սի՝ իկիրմի ալթը միլիօն եէտի եիւզ պին ղուրու-
շա՛ պալիզ օլույօր : Եախօտ էյէր Պրուսա
խուսուսունտա էթալի յիմիզ իլէ Տիսապա կէօրէ
Իսթանպուլուն ալթմըշ պին Փամիլեասընըն պիրի
պիրի իւզէրինէ Փամիլեա պաշընա տէօրտէր
եիւզ ղուրուշ Տիսապ էտէրսէք իկիրմի տէօրթ
միլիօն ղուրուշա վարաճագ տըր : Աքին իճ-
թիմալ քի , պու թաճմինլէրին պիրի տա օպիրի
տա փէք աշիրի կէօրիւնէ պիլսին , պունուն իչիւն
Իզմիր վէ Պրուսա շէճիրլէրինէ էթալի յիմիզ կիպի՝
Իսթանպուլ Տագդընա տախի Փամիլեա պաշընա
իւչ եիւզ ալթմըշ պէշ ղուրուշ թաճմին էտէ-
լիմ . վէ պու թագտիրտէ պունուն ճէման եէքիւ-
նիւ իկիրմի պիր միլիօն տօգուզ եիւզ պին ղու-
րուշա չըգար : Աքին Իսթանպուլուն Վրիս-
թիան իլէ Եէճուտի Փամիլեալարը՝ Տէր Փամիլեա-
տա պէշէր նուֆուստան Տիսապ օլունարագ՝ սէք-

սէն պին ֆամիլեա տախի թաճմին օլունսա աշը-
րը սայըլամազ , վէ օլ թագտիրտէ ֆամիլեա պա-
շընա պիրի պիրի իւզէրինէ իքի եիւզ էլիշէր
ղուրուշ՝ եա՛նի քիշի պաշընա սէնէտէ էլիշէր
ղուրուշտան հիսապ օլունսա , ճէման եէքիւնիւ
20,000,000 (իկիրմի միլիօն) զուրուշա վարըր :
Լաքին պաշլատըղըմըղ ուսուլու պօղմայալըմ
տէյիւ՝ թաճմին էտէլիմ քի , սահիհի եօգարրտա
էթտիյիմիղ մուգըյաս տըր , վէ Խսթանպօլուն
Քրիսթիան վէ Եէհուտի ֆամիլեալարը 60,000
օլարագ՝ իչքի իչիւն սէնէտէ պիրի պիրի իւզէրի-
նէ ֆամիլեա պաշընա իւչ եիւզ ալթմըշ պէշ
ղուրուշ խարճ էտէյօրլար . վէ դայրի խալգըն
գուլլանտըղը իչքիյէ մասարուֆ էթտիքլէրի ագ-
չէյի հիսապէ գօմայարագ՝ Խսթանպօլտա պու-
խուսուստա խարճ օլան ագչէ իկիրմի պիր միլիօն
տօգուզ եիւզ պին զուրուշա պալիղ օլույօր :
Խմտի պու մէպլաղըն Ելլիւթի պէշ փայընըն պիր փայը՝
հէր պիրի սէնէտէ օն իքիշէր պին զուրուշտան
օլարագ՝ եէթմիշ իւչ դպրատուն խտարէ էտէ
պիլիւր : Ա է մէպլաղի մէզպուրին ճիւմլէսի իլէ
օն պէշ ճեմարան եափըլա պիլիւր , քի օնլարըն
հէր պիրինին պինասընա պիրէր միլիօն զուրուշ
խարճ օլունսա ,

օն պէշ ճեմարանըն պինասընա . . .	զուրուշ 15,000,000
վէ օնլարտա եէթմիշ պէշ վարժա- պետ օլուպ՝ օնլարըն սէնէվի իւճրէ- թինէ օն իքիշէր պին զուրուշ վէրի- լէրէք ճիւմլէսինին սէնէվի իւճրէ- թի	900,000
վէ հէր պիր ճեմարանըն քիթապխա- նէսինէ իւչ եիւզ պինէր զուրուշ՝ ճիւմլէսին Բիթապխանէլէրի	4,000,000

վէ հէր պիրինէ եիւզէր պին զուրուշ
տէյէր ֆէյլօսօֆլուդ ալէթլէրի .
ճիւմլէսինին ալէթլէրի 1,000,000

ճէմա՝ եէքիւն զը 21,000,000

Պուլնճիլէյին՝ ֆամիլեալար՝ վէ օնլարըն սէնէվի մա-
սարուֆլարը խուսուսուկտա թաճմինիմիզ սաճիհ
իսէ՝ Իսթանպօլուէն Վրիսթիան իլէ Եէհուտի
հճալիսինին ֆամիլեալարը եալընըզ պիր սէնէտէ
իչքի իչիւն խարճ էթտիքլէրի ազէ իլէ օն պէշ
ճեմարան պինա օլուէնուպ՝ օնլարըն հէր պիրինէ
պիր ա՛լա քիթապլսանէ՝ վէ ի՛լմէ տայիր լազըմ՝ օ-
լան ալէթլէր թէտարիքի կէօրիւլտիւքտէն սօնկ-
րա՝ եէթմիշ պէշ վարժապետին տախի պիր սէնէ-
լիք իւճրէթի իտարէ օլուէնա պիլիւր : Ա է է-
յէր Իսթանպօլտա պու զիքր օլուէնան մէպլազըն
եարըսը խարճ օլուէնույօրսա , օլ միգտար ազէ
իլէ զիքր էթտիյիմիզ ճեմարանլարըն եարըսը
եափրլա պիլիւր* :

Եւքին պու մուպաճասէյի տաճա ուզաթմա-
մագ իչիւն պու մատտէյի հէրքէս քէնտի հալինի-
տէ թէֆթիշ էթսին : Էր քէս՝ պուէտան քէն-
տինին վէ ֆամիլեասընըն վէ պուլուէնտուղու ճէ-
մա՛աթըն շէքտիյի սաֆէ զարար ու զիյանը
թարթսըն , վէ շիւպհէսիզ պուլաճագ քի , մէմ-
լէքէթին իչինտէ հասըլ օլան ճէմի զէրուրէթին
վէ սէֆիլլիյին էն պէյիւք փուլնկարընըն պիրի
տախի պու տուր : Այ վաճ , առէմլէրին՝ եկե-
ղնցիյէ՝ դպրատունլարա՝ ֆուգարալարա՝ վէ
մէմլէքէթ վէրկիլէրինէ վէրտիքլէրինի ճէմ՝ էթ-
սէն , հէփիսի պիրտէն՝ քէնտի քէնտիլէրինէ սալ-

* Եւրհ . Տեղաճէյէ պագ :

տըգլարը թէքլիֆէ վերտիքլերի գատար օլմազ իքէն՝ քէսատըգտան՝ աղըր թէքլիֆաթտան՝ դպրատուն մասարուֆլէրինտէն վէ պուռուն կիպի շէյլէրտէն շիքեայէթ էթտիքլէրինի իշիթմէսի եիւրէյէ աճը վէրիւր պիւր շէյ տիր : Անատուա շարապա վէ բաքըյա իսրաֆ օլան ադէնին իկիրֆի տէշ փայտ տէր փայը՝ օնու հէր շէհիրլէրինտէ՝ գապապլարընտա վէ քէօյլէրինտէ էյի մէքթէպլէր պինա էտէ պիլիւր :

Ալէլիմ քի՝ հէր մէրթէպէտէ պուլունան առէմլէրին՝ շահգատէտէն տիլէնճիյէ վարընճայատէք՝ տիւշիւնտիւքլէրինին վէ սէօհպէթլէրինին պաշլըճա մատտէսի նէ՞ տիր : Թիւճճարըն ֆիքրինտէ խէյալընտա էքսէրիյէ տօլաշան մատտէնէ՞ տիր : Անաֆլարը կիւնէշ չըգմաղտան էվէլ օյանտըրըպ՝ ալէլ աճէլէ քէնտի տիւքքեանընա գօշտուրան մուճիպ նէ՞ տիր : Աիւնտէլիքճինին սէնին թարլանտա եա պաղընտա իշէտիյի վագթ՝ տիւշիւնտիւյիւ նէ՞ տիր : Սօգաղարտա էքսէրիյէ սէնին գուլաղընա չալընան սէս նէ՞ տիր : Փարայ՝ փարայ տէյիլմի : Ալտէ՝ տիւքքեանտա՝ թիւճճարըն մաղաղալարընտա՝ սօգագտա՝ սէհրատա հէր պիւր աղըլի վէ ճէսէտի գուտրէթի հարէքէթէ կէթիւրէն փարայ տըր : Պու փարայը գաղանմագ իչիւն՝ առէմ էրքէն գալգըպ կէճ եաթար , քէնտի վիւճիւտիւնիւ գա՝ամտան վէ ույգուտան մահրում գօր , աթէշէ վէ սույա սալար , կէրէքլիյի վէ տօղըուլուղու պիւր եանա պրաղըր : Իմտի էյ պու գատար համէս իլէ ադէէյի գալապ էտէնլէր՝ տինլէյին , քի պիւր տահա էհվէն եօլ էօյրէնէսինիլ , վէ էկէր օ՝ փարայ գաղանմագ խուսուսունտա տէյիլ իսէ տէ , հիչ օլմաղսա՝ փարայը էսիրկէմէք խուսուսունտա օլմաղըլա , կէօրէճէքսինիլ

քի, սեննին սօնունտա՝ շիմտիքի թուլթառուղու-
 եռուղ եօլտա օլա պիլէճէյինիղտէն՝ նիճէ եիւղէր-
 ճէ զուրուշար տաճա գէնկին օլա պիլէճէքսինիղ :
 Ի՛շի գուլանագ ասէլէնի Փերաղալէ եյլէյին ,
 րաքը վէ շարապ իշիւն ճիշ պիր փարայ մասարուֆ
 էյլէմէն , վէ պու մագուլէ նէսնէլէրէ թէլէֆ
 էթմէյէ ա՛տէթ էյլէտիյինիղ ագչէյի ճէպի-
 նիղէ գօյուն : Զէնուղ իկիրմի եաշընա կիրմիշ
 պիր կէնճ՝ պիր տօսթունա , “Պէնիմ սիղէ 200
 զուրուշ պօրճում վար էֆէնտիմ” տէտի . իմտի
 օլ տօսթու թաճիւպլէնէրէք “Նէրէտէն սենին
 պանա 200 զուրուշ պօրճուն օլույօր՝ խայըր ,
 սենին պանա պօրճուն եօգ տուր” տէտի : “Պէ-
 լի” տէտի օ կէնճ՝ “սիղէ 200 զուրուշ պօրճում
 վար” : Իմտի տօսթուն օնա՝ “Նիճէ օլտուղու-
 նու՝ քերէմ էյլէ քէնտին թաֆսիլէն պանա պէ-
 յան էթ” տէյի օնա սիւալ էյլէտի : () Լ կէնճ
 տախի ճէվապընտա՝ “Եա պէն ա՛տէթ իւղըէ
 սեննիլի էվիմէ օլ մըգտար զուրուշուգ իւղիւմ
 ալըպ շարապ վէ րաքը գուրար ըտըմ , լաքին պու
 սէնէ ալմատըմ . վէ էլան օլ ճէպիմտէ գալան ագ-
 չէյի սիղին պանա կէօսթէրտիյինիղ ի՛պրէթէ
 պօրճույում” տէտի :

Զէմ տախի իշքիտէն վուգո՛ւ պուլան զարար
 ու զիյան՝ ճիշ պիր վէճճիլէ եալընըգ օնու սա-
 թըն ալմաղա վէրիլէն իլք էվիլէքի ագչէ տիր :
 () Կասն՝ դայէլէ չօֆ Վագըլէ Կասիլի պէյան օլու-նու-յօր :
 Վ ագթ ագչէ տիր . էվիլէթ , ագչէտէն չօգ զի-
 յատէ գըյմէթլիտիր : Պիր քիմսէ ագչէսինի
 իթիրսէ , եինէ օնու էլէ կէթիրմէսի միւմքին
 տիր . էսվապլարը իփրանսա , եէնիսինի սաթըն
 ալա պիլիր . էվի աթէշտէն թէլէֆ օլտա , եինէ
 սայրըսընը եափա պիլիր : Լաքին՝ Վագըլէ պիր
 տէֆա՝ դայպ օլտուգտան սօնղըա , արթըգ էլէ

կէջմէսի գապիլսիլ տիր , վէ պօշուճա զա'յ օլան
 պիր սա'աթ' ասլա կէրու ալընմասը գապիլսիլ
 տիր : Հէր շէյի վագթ իճրա էտէր . ինսանըն
 զէնկին' եա օգումուշ' եա իթիպարլը օլմասը' վա-
 գըթը ագըլանէ գուլանմագտան գաղանըլըր :
 Վաքին' պէքրի քիմնէ' վագթը հիսապ էթմէզ .
 օնուն ինտինտէ' վագթըն հիչ պիր գըյմէթի եօգ
 տուր : Պօշ պօշուճա սա'աթլարը վէ կիւնլէրի
 ալարա կէչիրիպ' սէնէտէ չօգ այլարը զա'յ էտէր ,
 վէ զա'յ էթմէքտէն պիլէ պէթէ'ր կէչիրի : Վէն-
 տի ֆամիլեասը միւ' ճթաճլըզ չէքէրիքէն , օ էք-
 մէք վէ րուպա էլէ կէթիրէճէյի կիւնլէրի վէ
 հաֆթալարը' հէման քէնտիսի տույմազ կիպի'
 սերխօշլուգ մահմուրլուղունտա կէչիրի : Վէ-
 չէլէր վագըթլարընըն նըսֆընը պու թարիքտէ
 թէլէֆ էտէրլէր : Տէյէլիմ' քի , պիր պէքրի քիմ'
 սէ' հաֆթանըն ալթը կիւնիւնիւն հէմէն իւչիւնի
 իշլէյիպ կիւնտէլիյի 5 ղուրուշտան 15 ղուրուշ
 գաղանըր . վէ տէյէլիմ' քի , պու ագէէնին 7
 պուչուգ ղուրուշունու իչքիյէ թէլէֆ էտիպ , պա-
 գը 7 պուչուգ ղուրուշ իլէ էվինէ պիր ալ էքմէք
 վէ էթ սաթուն ալըր , եախօտ ղայրի էվ թէտա-
 րիքի կէօրիւր : (իմտի կէլէլիմ' քի' պու պէքրի
 քիմնէ իսլահ օլուպ քիւլլիյէն իչքիյի թէրք
 էյլէսէ , օ զէման օնուն հալի նիճէ օլուր . օնտան
 սօնղրա օ' հէր հաֆթա ալթը կիւն իշլէմէյիլէ ,
 հաֆթանըն սօնունտա էլինէ 30 ղուրուշ կէչէ-
 ճէք : Վէ ղայրի պունուն հիչ պիր փայընը
 իչքիյէ թէլէֆ էթմէտիյինտէն հէփիսինի քէնտի
 ֆամիլեասընըն կէչինմէք իչիւն միւ' ճթաճ օլտուգ-
 ւարը իգթիղալը շէյլէրէ խարճ էտէր : Նշթէ
 օ ատէմ' պէրլէ իքէն' քէնտի ֆամիլեասընը հաֆ-
 թա պէ հաֆթա 7 պուչուգ ղուրուշլուգ զախրէ
 իլէ կէչինտիրմէյէ մէճպուր իքէն , իշլէլէպէն վալ

Կէլքէն թագաւորտէ՝ Էվինէ հաֆթատա 30 ղու-
 րուշուդ գախիրէ ալմաղա գատիր օլույօր՝ վէ
 թէքմիլ պիր սէնէնին իշինտէ պունուն ֆարգը՝
 390 ղուրուշ Էէրինէ 1,560 ղուրուշ օլույօր :
 Աքին պու ֆարգ հէր նէ գատար չօգ իսէ , վէ
 իշքիտէն պիւթիւն պիւթիւնէ սագընմագտան կէ-
 րէք քէնտիսինէ վէ կէրէք խանէսինէ հասըլ օ-
 լան մէնֆա՝աթ հէր նէ գատար պէլլի վէ ա՛ղիմ՝
 իսէ , պու թարիգտէն հասիլ օլան ֆայիտէ ա՛-
 ճապա քիմէ՝ տօգունուր , Էալընըլ քէնտի ֆամիլ-
 Էասը մը , ա՛ճապա պաշգալարը տախի Էօգ մու-
 տուր քի՝ պու մէնֆա՝աթ օնլարա տախի տօգուն-
 սուն : Ալէլի շիւփհէսիլ օնուն ճիւմէ խալգա
 ֆայտասը՝ օլուր : Խալգըն իշինտէ հէր պիր
 քիմսէ՝ օնուն իշրէթի պիւթիւն պիւթիւնէ ֆէրա-
 ղաթ էտիպ ալըգ է՝օմիւր սիւրմէսինտէն՝ մէն-
 ֆա՝աթ թահսիլ էտէր : Աքմէքճի՝ գասապ՝
 պագգալ՝ պահճէպան՝ զալգալաթճը՝ ագտար՝
 թիւճճեար՝ թէրղի փապուճճի՝ հասըլը քէլամ
 խալգտա հէր մէրթէպէտէ վէ՝ մէյհանէճիտէն
 մա՝տա՝ հէր սանա՝աթտէ պուլունան ատէմլէր օ-
 նուն իշրէթտէն վաղ կէլմէսինին ա՛լա մէն-
 ֆա՝աթընի կէօրիւրլէր : ()նլար օնա վէրտիքլէ-
 րի չէշիտ չէշիտ մաթաշլարընա վէ էմէքլէրինէ
 պէտէլ՝ օնուն էլինտէն էվէլտէն Էըլտա ալտըգ-
 լարը 390 ղուրուշուն Էէրինէ՝ շիմտի 1,560 ղու-
 րուշ ալըրլար : Ա է պունճիլէյին էլլի քիմսէ-
 լէրին իսլահ օլմասը՝ խալգըն արասընտա ախղ ու-
 իթիայէ 58,500 ղուրուշ՝ Էա՛նի 117 Էէ՛նէ ագլէ՝
 իզտիյատ վէ ֆաղլա պուլտուրուր : Աու սու-
 րէթտէ՝ սէրհօշ քիմսէ քէնտի վագթընը վէ ագ-
 չէսինի թէլէֆ էթմէյիլէ՝ տէյիլ սալթ քէնտիսինի
 վէ խանէսինի հատսըլ քէտէրլէրէ օղրատըր ,
 իլլա օնուն զիյանի ումումէն խալգա տախի սի-
 րայէթ էտէր :

Իմօր միւթէպէր վէ ա'գլը թամ քիմնէ-
 լէր՝ ընկերութիւնն արասընտա նուֆուզու վէ
 մուշէրրէֆ զատէլէր՝ քէնտիլէրին պիզզաթ ի'պ-
 րէթլէրի իլէ՝ եիւզլէրճէ վէ պինլէրճէ խանէ-
 լէրին խարապաթ վէ պէրպատընա պայիս օլան
 պունուն կիպի պիր ա'տէթէ եիւզ վէ մէթանէթ
 վէրմէլիմիտիլէր . պէօյլէ պիր ատէթէ քի պէք-
 րիլիքտէն զուհուրա կէլէն հէր քէմլիքլէրէ տե-
 վամ էթտիրիպ' ատէմլէրի եօխսուլուղա տէրտ-
 լէրէ վէ պէլալարա զարգ էտէր , աղըրլարը՝ ա-
 հիզարլարը վէ կէօզ եաշլարընը արթըրըր , վէ
 քիշինին կէրէք պիզզաթ քէնտիսինին կէրէք խա-
 նէսինին րահաթընը պօզուպ' էվինի ճէհէննէմ
 նումունէսի էտէր , վէ գարըլարը տուլ՝ վէ չօ-
 ճուզլարը էօքսիւզ պրաղըր : () Լ միսիլլի միւ-
 թէպէր քիմնէլէր պիզզաթ իպրէթլէրի իլէ էօյլէ
 պիր ա'տէթէ մէթանէթ վէրմէլիմի տիրլէր , քի
 օ ա'տէթ պիւթիւնն ընկերութիւննա ա'լէսսէվի
 քէտէրէ օղոատրպ' հէր կէօնէ իշկիւզարլըղա վէ
 թէտպիրէ մանի՝ օլմաղըլա , իշճիլէրի՝ էհլի սա-
 նա'աթ քիմնէլէրի տիւքքեանճրլարը՝ թիւճճարլա-
 րը՝ վէ հէր թագըմ քիմնէլէրի քէնտիլէրին հէլալ
 քեարընտան վէ հագգ իշլէրինտէն վէ ահզ ու ի՝-
 դալէրինտէն մահրում տիւշիւրիւր : () Լ մագու-
 լէ ա'գլը թամ քիմնէլէր՝ քէնտիլէրին հագգ գա-
 զանճլարընտան վաֆիրինի սէնէ պէ սէնէ թէլէֆ
 էտիպ' պէտէլինէ օնլարա հիչ ասլս պիր իշէ եա-
 րար՝ գըյմէթլի եա մէնֆա'աթլը պիր շէյ կէ-
 թիրմէտիքտէն մա'տա՝ զահմէթլէրինի արթըրան
 պիր դարիգտէ եիւրիւմէյէ տէվամ էթմէլիմի-
 տիրլէր : () նլարա՝ քէնտիլէրի պիզզաթ իչքիյի
 քիւլլիյէն ֆէրաղաթ էտիպ' նուֆուզլէրինի պէք-
 րիլէրի եօլա կէթիրմէյէ սէրհօշուզուն չօգ վէ
 պէօյիւք քէմլիքլէրինի մէ'ն էթմէյէ քէնտիլէրինի

վէ ֆամիլիալարընը ֆագըրըղա՝ ա՛յրպա վէ էօ-
լիւմէ կէօթիւրէպիլէն օլ Տէլաք էտիճի ա՛տէթին
արտընճա կիթմէքտէն խէլաս էթմէյէ գուլան-
մալարը տաճա էվլա տէյիլ մի տիր :

Կէրչի ա՛լա մերթէպէ օլան զէնկին վէ մալ-
տար քիմնէլէրին իւզէրինէ՝ պու խուսուստա
օլան մասարուֆ օ գատար աղըր տիւշմէղ . օնու
զարարլարընը օնլար զաճիրէն տույմաղլար . բու-
պարէն սէօյլէնսէ՝ օնլարըն սէնէվի իրատընտան
աշաղը վուրան ագչէնին մէպլաղը ճիւզի պիր
չէյտիր : Աքին քիմ պիլմէղ քի , զէնկինլէր Տէր
նէ էտէրլէր՝ եա էթմէղլէրսէ , խալգա շէրա՛ւթ
վէ գանուս մէգամընա կէչէր . տէմէք քի՝ օնլարըն
մապէյնինտէ նէ՝ քի բուսուլ մէ տալէ իսէ , սա-
յըր պապէթլէրտէ պուլունան օնլարտան էտնա
խալգ տախի մուգայէթլիք իլէ օնու կէօզէտիպ՝ օ-
նուսն թագլիթինի էտէրլէր : Ամտի զէնկինլէր
քէնտի ֆամիլիալարընտա շարապ վէ բաքը գուլ-
լանմագ ատէթինի սէրպէսթ վէ պէրգարար
սագլատըղճա , վէ օնլարըն արասընտա տօսթլուգ
իւլֆէթինտէ իչքիյի մութլագան իգ թիզալը սա-
յըլըպ՝ պէօյլէ ֆըրսաթլարտա փայիմ՝ գատէճ
եարէնլիկինէ տէվամ էթմէքտէ օլտուգճա՝ վէ օն-
լար քէնտի խըզմէթլէրինտէ Տէր պուլունանլարա
քէնտիլէրի իլէ պէրապէր պու ա՛տէթէ Տիսսէ-
տար էթմէքտէ օլտուգճա՝ Տէր քէս տախի՝ քէնտի
ա՛ղիմ քէտէր ուզիյանի իլէ՝ օնլարըն ի՛պրէթի-
նէ ույմագտա օլաճագ տըր : Ա է ատէմլէր քէն-
տիլէրին վագթընը վէ գաղանձլարընը պու ֆայ-
տէսիզ վէ զարարը ա՛տէթէ թէլէֆ էթմէյիլէ
եօխսուլլուղա վէ սէֆիլիյէ տիւշէրլէր իսէ ,
քիմլէրտէ՞ն իմտատ վէ եարտըմ՝ ումսունլար . Տէ-
ման օլ զէնկին վէ միւլթէպէր քիմնէլէրտէն տէ-
յիլ մի , քի շիմտի պուլունատուգլարը ալապ՝ Տա-

է՛ օնլարըն ի՛ պրէթի վէ նուֆուզու վասըթասը
 իլէ տիւշտիւլէր : Իմտի՛ զէնկիւն վէ նուֆուզ
 սահապի քիմնէլէրին մա՛լիւմի օլտուն քի՛ հա-
 ֆիֆլէթմէք իջիւն քէնտիլէրէ րէճա արդ օլունան
 ընկերութիւնուն աշաղը մէրթէպէսինտէ օլան
 խալըրն չէքմէքտէ իտիյի ֆագըրլըղըն վէ մի՛նէթին
 պիր չօղու՛ քէնտիլէրին պիզզաթ ի՛ պրէթլէրինին
 խասս հասիլաթի տիր : Զէմ տախի պիլսինլէր
 քի , էյէր քէնտիլէր հէր սէրհօշ էտիճի իչքիլէր-
 տէն ֆէրաղէթ էտիպ , ա՛լէմին էօնիւնտէ պու-
 շէյլէրտէն պիր սըգը փէրհիզ ի՛ պրէթի կէօսթէ-
 րիլլէրսէ , օնլարըն իպրէթինէ ֆիլ հալ եիւզ-
 լէրճէ վէ պինլէրճէ ույար թալիպլէր պուլունա-
 ճագ տըր . քի էյիլէնէն հալլէրի վէ շէն ֆամի-
 լիալարը հէր սէրհօշ էտէպլէն իշլէլէրտէն պի-
 լիւն պիլիւնէ իհլիւտալ էլմէնին մէնֆա՛աթլէ-
 րինէ քէֆայէթ իւզրէ շէհատէթ էտէճէքլէր :

Ի՛նճագ ա՛լա մէրթէպէտէ օլան քիմնէլէր հագ-
 գընա հէր նէ քի տէնիլէ պիլիւրսէ , հէման ճէմի-
 սի էվսաթ վէ էտնա մէրթէպէլէրտէ օլան քիմնէ-
 լէր հագգընա տախի սէօյլէնէ պիլիւր , քի ընկե-
 րութիւնուն չօղու օնլարտան իպարէթ տիր :
 Զէր վէճհիլէ՛ օնլարըն պէօյլէ պիր ֆայիտէսիզ
 շէյէ քէնտի ազչէլէրինի՛ վագթընը վէ էմէյինի
 սարֆ էթմէսի՛ քէսէլէրինէ էլ վէրմէզ , մատամ՛
 քի՛ օնլար քէնտի ֆամիլիալարընը պէսլէմէք գայ-
 դըսընտան մա՛տա՛ պու գատար տախի չօղ թէք-
 լիֆաթ վէրմէյէ պօրճլուտուր . քի հէփ պու հա-
 ճէթլէրէ գարշը կէլմէք իջիւն՛ կէճէ վէ կիւնտիւզ
 չալըշպ թէլաշէ իլէ էքմէքլէրինի եէմէյէ մէճ-
 պուրլէր տիր . վէ հագիգաթ՛ իշճի թագըմընըն
 հէլալ թարիգ իլէ գազանա պիլտիքլէրիւրի ազչէ-
 նին հէփիսի՛ քէնտիլէրինէ լիւզումի վար տըր :
 Ի՛յ էքմէքլէրինիզի աննընըղըն թէրիյիլէ եէ-

յէնէր՝ սիղ էյէր պու գայտէի գապուլ էտիպ
հէր սէրիօշ եպէտիլէն իշիլէրիւն պիւլիւն պիւ-
լիւնէ իհլիլիպ եպէրսէնիւ, նէ՛ գատար տաճա
գօլայ կէշինէպիլիւրսինիլ, վէ նէ գատար տաճա
ղիյատէ քէնտի ֆամիլեալարընըղը րաճաթ էտէ-
պիլիւրսինիլ :

Աքին՝ պաղլարըմըղը նէ՞ եափալըմ, քեօքիւ-
նիւ տալընը պիւս պիւթիւն գաղըյալըմ՝ մը տէ-
յիւ՝ պաղըսը սիւալ էտէճէք տիր : Աիշ պիր
վէճճիլէ էյլէ պիր շէյ էթմէյէ չաճէթ եօգ տուր .
իւղիւմ՝ չամիշ՝ փէքմէզ վէ չաքէզա՝ տայմա կէ-
շէր շէյլէր տիր, ա՛լէլ խուսուս գուրու իւղիւ-
միւն պաճասը վէ սաթըղը՝ տայմա թէրադգա
պուլապիլիւր : Անիյա պաղլարըն պիրաղը պաղ-
շէլիք՝ թութուք՝ վէ թարլա օլապիլիւր . սի-
ղին պաղլարընը իւղիւմ ասմասընտան մա՛տա
Տիւ պիր շէյ կէթիրմէղլէ՞ր մի : Այէր չագի-
գաթ օրատա պաշգա պիր շէյ պիթմէզսէ, պու
փէք ա՛ճայըպ պիր շէյ տիր :

Ա էլ չասըլ՝ իշպու մատտէյէ էվվէլա պիր
Տիքեայէթ իլէ պաշլատըղըմըղ կիպի՝ քէզա օնու
պիր Տիքեայէթիլէ տախի խաթմ էտէլիւմ . վէ
պու տախի էյլէ պիր նագլիյէթ տիր քի, սէր-
խօշուգտան իլէրի կէլէն եալընըղ կէօնա կէօն
քէօթիւլիւքլէրի պէյան էթմէզ, իլլա չէր միւշ-
քիւրտէն իճթիրազ ու փէրճիլ էթմէքտէն չա-
սիլ օլան սա՛ատէթին ա՛գիպէթլէրինի՝ տախի
աշիքեարէ պէյան էտէր :

Պարոն { } . . . պիր կէօթէրիշլի՝ նամտար
վէ պէյն էլ ագրան ի՛թիպարը պիր քիմնէ ի-
տի : () նուն էվի թէմիղլիյին վէ նիղամըն պիր
նուսմունէսի իտի . վէ քէնտիսի սանա՛աթընտա
ղայէթ իշքիւզար վէ մաճիր ուսթա օլուպ՝ տիւք-
քեանընտա պէշ՝ եախօտ օն գալֆա չըրաք իշլէ-

տիր իստի : Լաբին օ՛ իշխնի «եմլէրէրէ» : Լափնաւ շարապը ըսքըսը էքսիք տէյիլիտի . կիւնտիւզիւն պօլ պօլ իշէրիտի , վէ շօգ տէֆա՛ կէճէնին եա-
րըսընտա՛ պիլէ գալգարըտը քի , դու[ծուշմուշ
հարարէ[ծինի սէօյիւնտիւրսիւն : Էմ տախի
եաւաշ եաւաշ սապաս վէ ախշամ մէյհանէյէ
կի[ծմէյէ պաշլատը , վէ օրատա հէփ հալալ գա-
ղանճլարընը [ծէզճէ [ծէլէֆ էյլէտի : () Ը զէման
պիլ [ծէմամ միւսրիֆիւն պիրիսի օլուպ՝ քէնտի
ֆամիլեասընա սըգըն[ծը վէրմէյէ վէ պագմա-
մաղա՛ վէ իշինէ կիւճիւնէ իհմալ է[ծմէյէ պաշ-
լատաղըլա՛ էն սօնուկտա զէրուրլուղա տիւշտիւ :
Կիւնիւն պիրիսինտէ քէնտի պիր գաշ եարան-
լէրիլէ պիրլիքտէ դանի շարապ [ծէտարիք կէօ-
րիւպ զէվգ վէ սէֆա է[ծմէք իշիւն՝ պիր միւֆէր-
րիհ պայրու չըգտըլար . վէ օրատա պու քիմէ՛
հայման կիպի սերլսօշ օլուպ՝ կէրի տէօնտիւքտէ ,
պայրուտան աշաղը էնէր իքէն տիւշտիւ , վէ ևօ-
գարտան աշաղը եուվարլանարագ տիգի էգիլիպ
գըրըլտը , պու աճընաճագ հալտէ համալար իլէ
էվէ կէ[ծիրիլիպ եա[ծաղա գօնուկտու . վէ օլ եա-
ղըն պագիսինի վէ պիւսպիւ[ծիւն գըշը հէքիմլէ-
րին էլինտէ՛ կէշիրտի : Իմտի պու գաղա սէպէ-
պինտէն օլան մասարուֆլէրտէն պօրճլու տիւշտիւ
իսէ տէ , պու օնա զայէ[ծ ուղըրլու պիր գաղա
օլտու . շիւնքի օնտան սօնկրա քէնտինէ կէլտիք-
տէ , ևօխսուլըւգտան՝ սէֆիլլէքտէն միլնէ[ծլէր-
տէն քէնտիսինի վէ ֆամիլեասընը սալտըղը ըս-
վայըգտան ագըլ պաշընա կէլիպ՝ հէր իէօնէ «էր-
իօշ էրիճէ իշլիպէն լուղ իշլի» : Իմտի օնտան
սօնկրա հալի էյիլէնմէյէ պաշլատը . վէ [ծէքմի-
լէն աաղըղընը պուլլունճա , եինէ օլ իլէրքի իշ-
քիւզարըգ իս[ծիտատը իլէ իշինէ կիւճիւնէ պաշ-
լայըպ՝ ճանի կէօնիւլտէն մասլահա[ծընա էլ

վաւրմաղըւա , պօրճլարընը էօտէտի , վէ թէք-
րար զանիմէթին րաճաթըն վէ ի' թիպարլըլըլըն
զէվֆք ու սէֆասընա մալիք օլտու '' :

Հագիգաթ նէ' մու թլու Պարոն } . . . քի
ախլագընը տօղըուլտուպ այըգ պիր քիմնէ օլտու ,
լաքին էկէր տիզի գըրըլմաղտան' վէ պու պէլա-
նըն ալլարճա սըգընթըլարընը քէնտի իւզէրինէ
կէթիրմէզտէն' վէ ֆամիլեասընը սէֆիլ պրագ-
մազտան էվվէլ պէօլէ էթմիշ օլսա խտի , օնա տա-
ճա զիյատէ մու թլու օլուրուտու :

Իմտի' է'յ սէրիօշ էտիճի իչքիլէրի գուլանան-
լար' նէ' տէրսինիզ . պէքլէյիպ պաշընըզա պէօյ-
լէ պիր պէլա կէլլըսէմի իսլաճ օլաճագսընըզ ,
եօխսա' պուենու ճէման պիպէն պիլէ թէրք էտիպ'
պու վէճճիլէ թէզիյէ ագչէնիզի' վագթընըզը' ի-
թիպարընըզը' սաղըզընըզը' վէ կէրէք քէնտի-
նիզին կէրէք ֆամիլեանըզըն րաճաթլըգ ու սա'
ատէթինի իսլաս էտէճէքմիսինիզ : Պէն սիզէ
տօսթ կիպի եազըպ' արզուլէտիյիմ' սիզին մէն-
ֆա'աթընըզ տըր : Իմտի սիզէ րէճա էտէրիմ' ,
տուրուպ միւ'լաճազա էյլէյի'ն . նէֆսինիզ ի-
չիւն ագըլը օլուն . քէնտի ֆամիլեանըզ իչիւն
ագըլը օլուն : Տիգգաթլը թէճէսսիւս էտիպ
պու իչքիլէրի իչմէյիլէ օնտան զուճր էտէն մու-
սիպէթլէրէ կիրիթթար օլմասընը' եօխսա հէք իւօնէ
«էրիօշ էտիճի շէյլէրպէն պիլլէն պիլլէն ֆե-
րադալլ էլմէյիլէ օնտան զուճուր էտէն պինազիր
ա'լա րաճաթլարա վէ պէրէքէթլէրէ նայիլ օլ-
մասընը սէչմէյէ գարար վէրմէսի' սիզին էլինիզ-
տէ' տիր :

ՏԻՊԵՆԻ:

Ե. Ա. Բ. Է. Թ. սահման 3 :

Պրենկիսթանըն շէհրլէրինին պիրիսինտէ
եւթմիշ պէշ մահիր Տէքիմլէրին շէհատէթի
պո'ւ տուր :

“ Սաղ սէլիմ քիմսէլէր եագըճը տէնիլէն բուհ-
լարը գուլանմագտան հիշ տալ ֆայիտէ կէօրմէ-
տիքլէրինտէն մա'տա' պիլ ա'քս' օնլարը գուլան-
մասը' էքսէրի ատէմլէրէ կէօնա կէօն մարաղլարըն
վէ էօլիւմիւն սէպէպի օլուրլար . վէ շօգ քէրրէ'
ղայրի սէպէպլէրտէն իլէրի կէլէն մարաղլար' իշքի
սէպէպինտէն շիֆալարը տաշա միւշքիւլ' վէ նէ-
թիճէլէրի տաշա մուխադարալը օլուր ” :

Սայըր պիր շէհրտէ 45 մէշհուր Տէքիմ' պու
թարիգտէ շէհատէթ էտէրլէր :

“ Եագըճը տէնիլէն բուհլար' տէյիլ եալընըղ
իգթիղասըղ' իլա ինսանըն վիճուտինէ սաղ սէ-
լիմ օլտուղու հալտէ' քիւլլիէն զարարը տըր .
ինսանըն վիճուտի միւպտէլա օլտուղու մա'րաղ-
լարըն պիր շօղունա սէպէպ' վէ տաշա շօղա-
րընա շիտտէթլի վէ զարպը օլմալարընա վէսիլէ
օլուրլար : Պու բուհլար' հէման սըչան օթու
գատար զէհրլի տիր . օնտան տաշա եալաշ
եալաշ իշլէր իսէ տէ , եինէ մութլադա օնու
գատար զարար վէրէճէքլէրի միւճէրէպ տիր ” :

Տիւնեատէ պուլանան էն մէշհուր Տէքիմ-
լէրին պա'ղըլարընըն պու պապտէ վէրտիքլէրի

չէ՛հատէ՛ծ պո՛ւ առւր . վէ կերէք Եւրոպանըն
կերէք Վմերիգանըն հէքիմլի յէ աշնա պիր դաշ
պին քիմսէլէրին վէրտիքլէրի շէհատէ՛ծ տախի
պոլնոլն դրպգըսը՝ տըր :

Հէր կէօնա սերխօշ էտիճի իչքիտէ պոլլոլնան
հէր սերխօշլոլղոլ հասիլ էտէն՝ հէքիմլէրին ալ-
քօճօլ տէտիյի պիր բոլհատուր : Վմպիքտէն չէ-
քիլէն հէր կէօնա բոլհլար՝ մէսէլա բաքը՝ բոլմ՝
պրանտի՝ ճին՝ վէ սայըր պոլնոլն կիպի բոլհլար՝
տէօրձ փայըն իւչ փայը սու վէ պիր փայը ալ-
քօճօլտան ի՛պարէ՛ծ տիր : Վն քէսկին ճինս շէ-
րապլէրին իւչ փայը սու՝ վէ պիր փայը ալքօճօլ
տուր : Հալա՝ հէքիմլէրին բէյի իւզըն՝ ալքօճօլ
տէտիքլէրի շէյ պիր քէսկին զէհիր տիր , վէ պոլ-
նոլ նի՞ճէ իսպա՛ծ էտէրլէր : Վլ ճէվապ . եալը-
նըզ օնոլն թէ՛սիրլէրինի ալքօճօլ կիպի իմ-
պիքտէն ալընմըշ՝ դայրի նէպաթլէրտէն եանի
հէնպէյն՝ զէհիրլի պալտորան՝ տիքէն էլմասը՝
տէտլի նայդ՝ շէտ , ֆօքս կըլօվ , թիւթիւն եաղը ,
աֆիօն խիւլասէսի վէ պոլնոլն կիպի շէյլէրտէն
չըգարրլան սայըր զէհիրլէր իլէ բոլպար է՛ծմէյիլէ
իսպա՛ծ օլոլնոլր : Վշպոլ նէպաթլէրտէն չը-
գան զէհիրլէր՝ քէնտի քէսկինլիքլէրինէ կէօրէ՛
աղ վէ չօգ մըգթարիլէ ալընտըզլարընտա , մի՛տէ
պոլլանմասը՝ պաշ տէօնմէսի՝ ագլըն քէյֆլիկի՝
օնոլն արտըսըրա կէլէն կէվշէքլիք՝ վէ տախի ու-
յոլշոլգլոլգ կէթիրիլլէր , վէ պաղը հալէրտէ՛
թէքմիլէն չըլտըրմագ վէ էօլիւմ կէթիրիլլէր .
ալքօճօլ տախի հէման պէօյլէ էտէր : Պոլ զէհիր-
լէր մի՛տէյի զայիֆլէտիրլէր . զիհնի ազտըրըրլար ,
վէ ագլըն հէմի գոլտընէթլէրինի պօզարլար . վէ պա-
ղը տէֆա քէօթրիւմլիւք՝ տամլա վէ սայըր շիտ-
տէթլի մարաղլար կէթիրիլլէր . ալքօճօլ տախի
պէօյլէ էտէր :

Եագրճը բուհար՝ տայիմա օնլարը իչէն պա-
 յաղը պէքրիլէրտէ պու նէթիճէլէրի փէք աղ
 զուհուրա կէթիրի յօրլար տէյէն օլուրսա , օնա
 ճէվապ պու տուր քի՝ պու զէհիրլէր տախի սայըր
 շէյլէր իլէ գարըշտըրըլտըգլարը թագտիրտէ՝
 գուվլէթլէրի պիրազ քէսիլմէյիլէ , պիրտէն պի-
 րէ պիր պէլլի զարար վէրմէզլէր : Աքին՝ սու
 իլէ գարըշտըրըլմամըշ օլուպ տէ գուվլէթի ազալ-
 մամըշ սաֆի ալթօհօլուն էտէ պիլէճէյի նէ տիր :
 Ալ ճէվապ . օնուն օն պիր տիրհէմինի պիր
 թավշանա վէրտիլէր , վէ պիր սա՛աթա վարմազ-
 տան էօլտիլ : Տօգուզ տիրհէմի պիր պէօյիլք
 վէ գուվլէթլի քէօփէյին մի՛տէսինէ կիթտիքտէ՝
 իւչ պուչուգ սա՛աթտէ էօլտիլ : Պու զաթըն
 պիրազ տահա չօգճէսի՝ ինսանը տախի անիտէ
 էօլտիլիլ օլտուղու՝ վուգուա՛թտէն թասհիհ
 օլունմուշ պիր մատտէ տիր : Ատէթա իմպիք-
 տէն չէքիլմիշ՝ նըսֆըր սու օլան պայաղը բուհար
 պիլէ չօգ քէրրէ էօմիլ հէլաք էթմիշլէրտիր :
 Պիրիսի պիր տէֆա՝ պիր զայրի քիմնէ իլէ պահս
 էտիպ պիրտէն պիր օքքա գատար ճին (եա՛նի պիր
 նէվ րաքը) իչմէյիլէ , իւչ սա՛աթըն իչինտէ էօլ-
 տիլ : Ա էէյէր պիրի տէրսէ քի , չօք քիմնէլէր՝
 սէնէլէրճէ իչքի իչէյօրլարտա հէլաք օլմայօրլար :
 Ճէվապըմըզ պու տուր քի , պէօյլէ չօգ քիմնէ-
 լէր տախի սէնէլէրճէ եէվմիյէ պիր ճիւզլիւ մըգ-
 տար սայըր զէհիրլէրտէն եէյօրլարտա՝ եինէ
 սաղ տըրլար : Պիր պէյկիրէ հէր կիւն պիրէր
 պուչուկ տիրհէմ սըչան օթու եէտիրիլսէ , եինէ
 թավլը գալըր : Աքին գա՛նքիշի պուլունուր
 քի , եագրճը բուհարը իչմէսինի քէնտիլէրինէ
 ատէթ էթմիշլէր տէ՝ հէր կիւն իչէյօրլար իսէ
 տէ՝ օնտան պիր քէտէր կէօ՛րմէմիշ օլալար : ()ն-
 լարըն քէֆսիզլիյի վէ վագըթսըզ իփրանմալէրի

չօգ քերքէ պաշգա սէպէպէրէ վերիլիօր իսէ-
տէ, օնլարըն եիւզտէ պիրի զարար չէքմէօր-
լար տէյիլ. վէ եագըճը ըուհ եերինէ սը-
չան օթու գուլանըլըսա իտի՝ օնտան տախի
զարարսըզ չըգանլար՝ ըուհու գուլանանլարըն
գուրթուլանլարընտան զիյատէ օլմաղըտը: Հէր
եագըճը ըուհ գուլանան քիմսէ՝ օնուէ մի՝տէյի
եագըպ խաշատըճը գուվվէթինի վէ էսերլէրինի
թէմամէն անկլար. վէ պուէնուէ իչիւն ատէթ տիր
քի, օնուէ իլէ պերապէր՝ եա էվվէլ՝ եա արտը-
սըրա՝ պիր լօքմա եա ըէչէլ եա շէքէր եա
քայմագ եա իւզիւմ կիպի մէզէլէր ալըրլար, քի
օնուէ հէլաք էտիճի էսերլէրինի պիրաղ քէսէ:

Շէրհ ք. Սահիֆէ 4:

Փէրհիզ թէա՝ հիւտնամէսինին մէզմուէնի՝
“Պիզ՝ իշպու թէա՝ հիւտնամէսին զէյիլնտէ իմզա-
մըզը գօրուզ, թէա՝ հիւտ վէ իգըար էտէրիզ քի՝
սէրիսօշ էտիճի իչքիլէր ասլա գուլանմայաճա-
ղըզ, հէմ տախի օնլարը իչքի տէյիւ ալըպ սաթ-
մայաճաղըզ, վէ օնլարը իլթիֆատ իչիւն միւսա-
ֆիրլէրիմիզէ՝ եա պիզիւմ խըզմէթիմիզտէ պու-
լունանլարա թէքլիֆ էթմէյէճէյիզ. վէ հէր մի-
նասիպ թարիգլէրիլէ օնլարըն գուլանըլմասընը
մարգկային ընկիրութիւնտան տէֆ՝ էթմէյէ
ճէհտ էտէճէյիզ”: Մերիգատա՝ 4,000,000
եա՝նի տէօրթ միլիօն գատար քիմսէլէրին իմզա-
լատըզը փէրհիզ թէա՝ հիւտնամէսի պիւ նոուր:
Մերիգա իսքէլէլէրինտէն չըգան պիր գաչ պին
կէմիլէրին թալիֆէլէրի եագըճը ըուհ գուլան-
մայօրլար: Իրլանտա ահալիլէրինին 6,000,000
գատար նուֆուսու՝ պիւթիւն պիւթիւնէ իչքի-
տէն ֆէրաղաթ կէլմէք իչիւն օլան պու թէա՝

ՃԵՏՎԵԼ

ԻՋՐԻՅԷ ԽԵՐՈՒՄԵՆ ՄԵԼՈՒՄՈՒՓԻՆ
ՊԵՇՅԵՆԸ

Իշտո՝ ճէպիւնէ խիւնի հաւ եւնիւնի խաւի
Ֆէ : Պիր սէնէտէն օթուղ սէնէյէ գատար
իւքիյէ խարճ օլունան մասարուքին հէր
գաչ սէնէլէյինի պուլմաղա միւրատ էթ
տիյին զէման , ճէտպէլէ նաղար էյլէ : Սէ
նին սօլ էլին դարաքննտան Խանա օլան
Իւք տիրէք՝ սէնէլէրին ա'տէտինի կէօսթէ
րիր . վէ պագի տիրէքլէրին իւղէրինտէ օ
լան սաղըրլար՝ հէր կիւնտէ խարճ օլունան
աղէնին միգտարընը իշա'ր էտէրլէր : Իմ
տի սէնէլէրին ա'տէտինի՝ վէ հէր կիւն
խարճ օլունան միգտարի կէօսթէրէն տիւ
րէյի պուլտուգտան սօնկրա , օ տիրէքտէ
կէօղլունիւ աչաղա սօղորու կէզտիր , վէ
օնտա՝ սէնէլէրի կէօսթէրէն խանէյլէ
գարշը գարշըյա կէլէն խանէ՝ օ գատար
նըլտա իւքի իշուն գաչ իւրուլ խարճ
էթտիյինի սանա կէօսթէրէճէքտիր : Իշ
պու մինպալի մէշուհ իւղըէ՝ հէր կիւն
նիրմիշէր (20) փարայ խարճ էթտիյին
թագտիրտէ , պուլաճագսըն քի , իքի (2)
նըլտա իւչ եիւղ ալթմըշ պէշ (365)
ղուրուլ խարճ էթմիշտին . վէ կիւնտէ իւ
չէր (3) զուրուլ խարճ օլունտուղու թագ
տիրտէ , օն սօգուղ (19) նըլտա նիրմի պին
սէքիղ եիւղ պէշ (20,805) զուրուլա պա
լիղ օլույօր :

Իմա վրոյնսմուտ պարզաւորաբար զիւրիւրէյ ԿՅԻ	Իմա վրոյնսմուտ պարզաւորաբար զիւրիւրէյ ԿՅԻ	Իմա վրոյնսմուտ պարզաւորաբար զիւրիւրէյ ԿՅԻ	Իմա վրոյնսմուտ պարզաւորաբար զիւրիւրէյ ԿՅԻ	Իմա վրոյնսմուտ պարզաւորաբար զիւրիւրէյ ԿՅԻ	Իմա վրոյնսմուտ պարզաւորաբար զիւրիւրէյ ԿՅԻ	Իմա վրոյնսմուտ պարզաւորաբար զիւրիւրէյ ԿՅԻ	Իմա վրոյնսմուտ պարզաւորաբար զիւրիւրէյ ԿՅԻ	Իմա վրոյնսմուտ պարզաւորաբար զիւրիւրէյ ԿՅԻ	Իմա վրոյնսմուտ պարզաւորաբար զիւրիւրէյ ԿՅԻ
ԿՅԻ	ԿՅԻ	ԿՅԻ	ԿՅԻ	ԿՅԻ	ԿՅԻ	ԿՅԻ	ԿՅԻ	ԿՅԻ	ԿՅԻ
1	91, 10	182, 20	273, 30	365, 40	456, 50	547, 60	638, 70	730, 80	821, 90
2	182, 20	365, 40	547, 60	730, 80	912, 90	1095, 00	1277, 10	1460, 20	1642, 30
3	273, 30	547, 60	821, 90	1095, 00	1368, 10	1642, 20	1916, 30	2190, 40	2463, 50
4	365, 40	730, 80	1095, 00	1368, 10	1642, 20	1916, 30	2190, 40	2463, 50	2737, 60
5	456, 50	912, 90	1368, 10	1642, 20	1916, 30	2190, 40	2463, 50	2737, 60	3011, 70
6	547, 60	1095, 00	1368, 10	1642, 20	1916, 30	2190, 40	2463, 50	2737, 60	3011, 70
7	638, 70	1277, 10	1916, 30	2190, 40	2463, 50	2737, 60	3011, 70	3285, 80	3558, 90
8	730, 80	1460, 20	2190, 40	2463, 50	2737, 60	3011, 70	3285, 80	3558, 90	3832, 00
9	821, 90	1642, 30	2463, 50	2737, 60	3011, 70	3285, 80	3558, 90	3832, 00	4106, 10
10	912, 90	1825, 40	2737, 60	3011, 70	3285, 80	3558, 90	3832, 00	4106, 10	4380, 20
11	1003, 00	2007, 50	3011, 70	3285, 80	3558, 90	3832, 00	4106, 10	4380, 20	4653, 30
12	1095, 00	2190, 60	3285, 80	3558, 90	3832, 00	4106, 10	4380, 20	4653, 30	4927, 40
13	1186, 10	2372, 70	3558, 90	3832, 00	4106, 10	4380, 20	4653, 30	4927, 40	5201, 50
14	1277, 20	2555, 80	3832, 00	4106, 10	4380, 20	4653, 30	4927, 40	5201, 50	5475, 60
15	1368, 30	2737, 90	4106, 10	4380, 20	4653, 30	4927, 40	5201, 50	5475, 60	5748, 70
16	1460, 40	2920, 00	4380, 20	4653, 30	4927, 40	5201, 50	5475, 60	5748, 70	6022, 80
17	1551, 50	3102, 10	4653, 30	4927, 40	5201, 50	5475, 60	5748, 70	6022, 80	6296, 90
18	1642, 60	3285, 20	4927, 40	5201, 50	5475, 60	5748, 70	6022, 80	6296, 90	6570, 00
19	1733, 70	3467, 30	5201, 50	5475, 60	5748, 70	6022, 80	6296, 90	6570, 00	6843, 10
20	1825, 80	3650, 40	5475, 60	5748, 70	6022, 80	6296, 90	6570, 00	6843, 10	7117, 20
21	1916, 90	3832, 50	5748, 70	6022, 80	6296, 90	6570, 00	6843, 10	7117, 20	7391, 30
22	2007, 00	4015, 60	6022, 80	6296, 90	6570, 00	6843, 10	7117, 20	7391, 30	7665, 40
23	2098, 10	4197, 70	6296, 90	6570, 00	6843, 10	7117, 20	7391, 30	7665, 40	7938, 50
24	2190, 20	4380, 80	6570, 00	6843, 10	7117, 20	7391, 30	7665, 40	7938, 50	8212, 60
25	2281, 30	4562, 90	6843, 10	7117, 20	7391, 30	7665, 40	7938, 50	8212, 60	8486, 70
26	2372, 40	4745, 00	7117, 20	7391, 30	7665, 40	7938, 50	8212, 60	8486, 70	8760, 80
27	2463, 50	4927, 10	7391, 30	7665, 40	7938, 50	8212, 60	8486, 70	8760, 80	9034, 90
28	2555, 60	5110, 20	7665, 40	7938, 50	8212, 60	8486, 70	8760, 80	9034, 90	9308, 00
29	2646, 70	5292, 30	7938, 50	8212, 60	8486, 70	8760, 80	9034, 90	9308, 00	9582, 10
30	2737, 80	5475, 40	8212, 60	8486, 70	8760, 80	9034, 90	9308, 00	9582, 10	9856, 20

հիւտնամէյի գապուլ էթտիլէր : Եւրոպանըն սայրը վիլայէթլէրինտէ , վէ տիւնեանըն պաշգա սէմ թլէրինտէ իչքիտէն թէվպէ վէ իսլահ օլմագ մատտէսի իլէրիյէ վարըյօր . պու իսլահ օլմագ տան՝ կերէք հէր պիր քիշիյէ՝ կերէք ի՛ւմիւմէն խալգա հասըլ օլան սա՛ատէթ էսերլէրի՛ լիսան իլէ թա՛պիր օլունմաղ մէվատտէն տիր : Ա՛պգ թի վէ ագէնի խէլաս էթմէք հէր նէ գատար ա՛ղիմ՝ պիր շէյ իսէ տէ , պու մատտէտէ ճիւզի պիր շէյ կէօրիւնիւր : Աղլըղը՝ է՛օմրիւ՝ բա՛ հաթըզ ու սա՛ատէթի թէքրար էլէ կէթիր՝ մէք՝ ա՛լէմտէ ի՛թիպար պուլմագ վէ իշէ եա՛րար օլմագ պիւնլերճէ վէ իւղ պիւնլերճէ ֆա՛միլեալարըն մուգատտէմ սէֆիլ վէ դապալըր ի՛քէն՝ էվճէ բահաթըզ ու սա՛ատէթի թէքրար էլէ կէթիրմէլէրի՛ գապահաթըն վէ տիվանէ՛ լիյին աղալմասը ա՛գլըն՝ գալպին վէ ինսա՛նի հէփ էն ա՛լա մէնֆա՛աթլէրին կերէք պու տիւնեա իչիւն վէ կերէք ախրէթ իչիւն իլէրիլէ՛մէսի՛ պուլլարըն եէքիւնի՛ հէր սէրխօշ էտիճի իչքիլէրտէն պիւթիւն պիւթիւնէ ֆէրաղաթ էթ՝ մէքտէն սատըր օլան մէնֆա՛աթլէրին իչիւնտէ տիրլէր :

Երհ Գ . Սահիֆէ 23 :

Իշրէթ ու իչքիյէ՛ պիր սէնէտէն օթուզ սէ՛նէյէ գատար՝ պիր միգտար սէնէտէ խարճ օլունան ագէնին եէքիւնիւնիւ պուլա պիլմէյէ՛ հէր մէրթէպէտէ պուլունան քիմնէլէրին գօլայըղը ի՛չիւն՝ եէվմիյէ մասարուֆի շու գատարտան հի՛սապ օլունարագ՝ իշպու ճէտվէլ թէրթիպ օլուն՝ մուշ տուր :

Երկ . Դ :

204. քիմսէլէ՛ր զանն էտէրլէ՛ր քի , իչքիյէ ա-
լըշմըշ՝ վէ պախուսուս պէքրի քիմսէլէրէ րուհլա-
րը գուլանմայը պէրպէն պէրէ թէրք էթմէսի՝ թէհ-
լիքէլի պիր շէյ տիր : ()նուն իչիւն օնլար դըյաս
էտէրլէ՛ր քի , եէվմիյէ իչտիքլէրի կըտայը էք-
սիլտէրէք՝ վիճուտլէրի թա՛ պէօյլէ պիր ա՛ղիմ՝
թէպտիլաթէ հաղըր օլունճայատագ՝ օնու էալաշ
էալաշ պրագմագա իգթիղա էտէր : Աքին պու
խուսուստա օլան թէճրիւպէլէրին վէ թէֆթիլէ-
լէրին ճիւմէսինտէն աշիքնար օլմուշ տուր քի ,
պու թահմին պիւթիւն պիւթիւնէ եանղըշ
տըր , վէ օնուն եանընրդ գօլայ թարիգի պիրտէն
պիրէ վազ կէլմէք տիր : Եավաշ եավաշ վազ
կէլմէսինի իսթէյէնլէր՝ հիչ վազ կէլէմէզլէր .
եալընրդ էմին վէ սահիհ դարիգ պու տուր :
Էմէրիգատա 250,000 ճիւնիւն պէքրի քիմսէ իս-
լահ օլուս իսէ , օնլար հէր սէրիսօշ էտիճի իչ-
քիտէն փէրհիղ սագլամագ ահտինամէսինէ իմ-
զալարընը գօյուպ՝ օնտան պիրտէն պիրէ ֆէրա-
ղաթ կէլտիլէր . վէ պէօյլէ էթմէյիլէ օնլարտան
հիչ պիր քիմսէ էօլմէտի , վէ պիր քիմսէնին սաղ-
լըղը ինճինմէտի : Պիր գաչ հաֆթա վէ պա՛ղը
քիմսէտէ պիր գաչ այ՝ տէրուշլէրինտէ իչքիյէ
սայքի թէհամիւլ օլունմայաճագ պիր իսթէք
տույուլույօր իսէ տէ , պէր գարար փէրհիղ էթ-
մէք թարիքի իլէ եավաշ եավաշ պու իսթէք սա-
վուշուր , վէ սաղըլըգ եէրինէ կէլիր . գուվիլէթ
թաղէլէնիր , վէ մուգատտէմա պէքրի օլան քիմսէ
թէպիյէ այըգ քիմսէ օլուր :

Աէքսէն եաշընտան թէճաուղ պիր իսթիար
քիմսէ՝ վիճուտինտէ պիր զայիֆլիյի օլուուղու

սէպէպինտէն՝ հէքիմտէն թէմպիհ օլունտու քի՝
 իլաճ՝ նիյէթի իլէ եագըճը բուհ գուլանսըն՝
 վէ էօյլէ էյլէտի։ Պու ատէմտէն հէր սէրխօշ էտի-
 ճի իհքիտէն իհթիրաղ էթմէք ահտինամէսինէ իմ-
 զասընը դօմաղա դալապ օլունտու։ Իմտի օ՝ օնու
 օգույունճա տէտի քի՝ “Պիղիմ վիլայէթիմիղի
 խէլաս էտէճէք շէյ պու տուր, պէն իմղամը օնա
 գօրում։” () զէման օնա պիրիսի՝ “Լսայրը՝ սէն
 պունու էթմէմէլիսին, զիրա բուհ սանա իլաճ ի-
 չիւն իգթիղալը՝ տըր ” տէտի։ Լմա օ իխթիար
 ճէվապընտա տէտի՝ քի. “Լվլէթ օնա միւհթաճ
 օլտուղումու պիլիրիմ. լաքին էյէր պիղիմ վի-
 լայէթիմիղ իչիւն պու խուսուս հագգընտա պիր
 շէյ թէրթիպ օլմաղսա, էլպէթթէ խարապ օլա-
 ճագ տըր, վէ պէն քէնտի վէթանըմըն խարապ
 օլմասընա իլհագ օլմասընը իսթէմէմ, պէն ա՝ հ-
 տինամէյի իմղալարըմ։” () պիրի տէտի “Լօյլէ
 իսէ սէն էօլէճէքսին ”։ Լմա օլ իխթիար ճէ-
 վապ վէրտի քի. “Փէք էյի՝ վիլայէթիմ իչիւն
 էօլմէյէ գայըլըմ ”։ Պունճիլէյին օ՝ իմղասընը
 վէրտի, վէ քէնտի իլաճընտան վաղ կէչտի իսէ-
 տէ, օնուն խասթալըղը սափուշտու. մէյէր օնու
 խասթալըղընտա տէվամ էթտիրէն շէյ՝ իլաճը՝ ի-
 միշ, վէ օնու թէրք էթմէսի պիրլէ՝ խասթալըղըն-
 տան տախի գուրթուլտու։ Իհթիմալ քի՝ պու զէ-
 հիրի իլաճ տէյիւ գուլանանլարըն օն փայընըն
 տօգուղունտա պէօյլէ չըգա։ Պու շէյ՝ մարաղ-
 լարըն օնկուլմաղ օլմաղա՝ աղըրլաշմաղա վէ ա՝
 գըպէթ էօլիւմէ գարար վէրմէյէ սէպէպ օլուր։

ԹԻՆՈՒՄ

ՍՍՊԻԹ ՕԼՄՈՒՇ ԳԱՆՈՒՆԼԱՐ:

1. Բաբը՝ վե՛ ճիւմէ՛ սերխօշատըճը՝ բուհլար՝ սաղ սեղիմ՝ ատէմէ՛ ասլա իղթիղալը՝ եախօտ ֆայտալը՝ տէյիլ տիր:
2. Սերխօշատըճը՝ բուհլար՝ աֆիօն՝ վե՛ սայիր էղալար՝ կիպի ղէհերլէր տիր:
3. Սերխօշատըճը՝ բուհլար՝ չօգ խասթալըգլարն՝ վե՛ մարաղլարն՝ փէյտա՜հ օլմաւնա՜ եախօտ աղըպ չօղալմաւնա՜ սէպէպ օլուրլար:
4. Սերխօշատըճը՝ բուհլար՝ ա՛գը ղայի՛ ֆլէտիրլէր, խղճմտանքը՝ ղալընլատըրլար, վե՛ երւրէյի գաթըլատըրլար:
5. Սերխօշատըճը՝ բուհլար՝ չօգ քերրէ՛ ա՛գը ղայէթի՛ վե՛ տիւանէլէր՝ կէթիրիրլէր:
6. Սերխօշատըճը՝ բուհլար՝ ֆամիլեալարը՝ չօգ տերտ ու միհնէթլէրէ՛ սալարլար:
7. Սերխօշատըճը՝ բուհլար՝ էյլէր էթմէր՝ արզուսունա՛ վե՛ մուհապպէթինի՛ ղայիֆլէտիր:
8. Սերխօշատըճը՝ բուհլար՝ օրթալըգուա՛ պուրունան գապահաթ ու եարամաղլըգլարն՝ վե՛ ֆաղըրըղն օրթաղը տըրլար:
9. Սերխօշատըճը՝ բուհլար՝ ճիւմէ՛ էյլէր էթմէր՝ ճէհալէրինի՛ պօշա չըգարըրլար:
10. Սերխօշատըճը՝ բուհլար՝ եիւղպինլէրճէ՛ ատէմլէրին՝ է՛օմրիւնիւ գըսալտըրլար:
11. Սերխօշատըճը՝ բուհլար՝ ատէմլէրէ՛ քէնտի՛ ճանլարընը հէլաթ էթտիրիրլէր:
12. Սերխօշատըճը՝ բուհլարտան՝ պիւթիւն՝ պիւթիւնէ իհթիրաղ էթմէտի՛ հէր վէճհիլէ՛ ֆայտալը՝ վե՛ իղթիղալը՝ վե՛ սերխօշուղուն՝ հէմ օնուն կէթիրտիյի պէլալարն՝ եալընը իլաճը տըր:

